Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba

Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2024

THE ISLANDS SCOTLAND ACT 2018
ACHD NAN EILEAN ALBA 2018

Clàr-innse

Facal-tòiseachaidh Ministreil 3

Ro-ràdh 5

Na Luachan agus Amasan Ro-innleachdail Againn 7

Plana Cothromach, Amalaichte, Uaine agus In-ghabhalach 9

Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2024 10

- Amas Ro-innleachdail 1 – Sluagh 10
- Amas Ro-innleachdail 2 – Leasachadh Eaconamach Seasmhach 13
- Amas Ro-innleachdail 3 – Còmhdhail 30
- Amas Ro-innleachdail 4 – Taigheadas 36
- Amas Ro-innleachdail 5 – Bochdainn Connaidh 40
- Amas Ro-innleachdail 6 – Ceangailteachd Dhidseatach 41
- Amas Ro-innleachdail 7 – Slàinte, Cùram Sòisealta agus Sunnd 46
- Amas Ro-innleachdail 8 – Àrainneachd agus Bith-thèarainteachd 55
- Amas Ro-innleachdail 9 – Atharrachadh na Gnàth-shìde agus Cumhachd 57
- Amas Ro-innleachdail 10 – Coimhearsnachdan le Cumhachd agus Com-pàirteachasan Ionadail Làidir 65
- Amas Ro-innleachdail 11 – Ealainean, Cultar agus Cànan 69
- Amas Ro-innleachdail 12 – Foghlam 72
- Amas Ro-innleachdail 13 – Buileachadh agus Tomhas Plana Nàiseanta nan Eilean 76

Facal-tòiseachaidh Ministreil

Tha mi toilichte ùrachadh 2024 air Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean fhoillseachadh.

A' togail air an Aithisg Bhliadhnail a chaidh fhoillseachadh sa Mhàrt an-uiridh, is e seo an tè as ùire ann an sreath de sgrìobhainnean a chaidh fhoillseachadh gach bliadhna bho 2022 gus an t-slighe air adhart a chlàradh airson buileachadh leantainneach Plana Nàiseanta Eileanan na h-Alba.

Tha am mapa-slighe seo a' mìneachadh nan gnìomhan agus nan tasgaidhean susbainteach a tha Riaghaltas na h-Alba an dùil a chur an sàs san àm ri teachd gus taic a thoirt do ar coimhearsnachdan eileanach agus gus cumhachd a thoirt dhaibh gus soirbheachadh.

Tha feum air gnìomhan soilleir thairis air farsaingeachd de raointean poileasaidh mu choinneamh nan dùbhlan iom-fhillte agus nan cothroman nach beag a tha mu choinneamh ar n-eileanan. Tha an sgrìobhainn seo ag amas air a bhith na mheadhan air, agus a bhith a' co-òrdanachadh lìbhrigeadh, ceumannan le fòcas air eileanan thar roinnean, a' cuimseachadh air gealltanasan Plana Nàiseanta nan Eilean far a bheil feum air oidhirpean a bharrachd.

Tha eadar-dhealachadh cudromach ann, ge-tà, an taca ri tionndaidhean roimhe den mhapa slighe seo.

Mar a tha riatanach fo Achd nan Eilean (Alba) 2018, tha Riaghaltas na h-Alba air ath-sgrùdadh farsaing a dhèanamh air Plana Nàiseanta nan Eilean. A bharrachd air a bhith ag iarraidh fhreagairtean tro phortal air-loidhne sònraichte, lìbhrig sinn bùithtean-obrach pearsanta agus chùm sinn seiseanan air-loidhne gus a dhol an sàs leis na ghabhas de dh'eileanaich gus cothrom a thoirt do gach neach aig a bheil ùidh ann an eileanan na h-Alba am beachdan a thoirt seachad.

Ged a bhathar den bheachd gun robh am Plana farsaing agus àrd-amasach, bha luchd-freagairt soilleir gu bheil barrachd ri dhèanamh gus ar lèirsinn cho-roinnte de choimhearsnachdan eileanach soirbheachail agus cumhachdach a thoirt gu buil.

Bho chaidh fhoillseachadh san Dùbhlachd 2019, tha buileachadh a' Phlana air a dhol tro shreath de shuidheachaidhean èiginneach a tha gu tric eadar-fhighte, gu h-àraidh an làn bhuaidh aig Brexit nach robhar ag iarraidh, galar lèir-sgaoilte Covid-19 agus na buaidhean farsaing a bh' aig ionnsaigh na Ruis air an Ugràin. Cha ghabh cuideam gu leòr a chur air an ath-leumachd a sheall na h-eileanan againn a thaobh nan dùbhlan seo.

Às dèidh dhuinn beachdachadh air toraidhean na co-chomhairle agus meòrachadh air na dh'innis eileanaich dhuinn, tha sinn air ainmeachadh gun tèid Plana Nàiseanta nan Eilean ùr fhoillseachadh ann an 2025.

A' leantainn air adhart leis a' chòmhradh a tha air a bhith a' dol air adhart bho chaidh a' chiad Phlana a chruthachadh, obraichidh sinn le coimhearsnachdan eileanach, ùghdarrasan ionadail agus com-pàirtichean lìbhrigidh gus dèanamh cinnteach gu bheil an sgrìobhainn ùr a rèir am prìomhachasan agus gu bheil e cuideachail gus com-pàirteachasan nas treasa a bhith ann a bheir buannachdan do dh'eileanaich.

Mar sin leanaidh am mapa-slighe seo air a' stiùireadh buileachadh leantainneach a' Phlana làithrich agus cuideachd a' dèanamh cinnteach gum bi leantainneachd ann eadar an dà sgrìobhainn agus a bhith gan lìbhrigeadh.

Bidh daoine agus coimhearsnachdan fhathast aig cridhe na h-obrach seo. Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a bhith ag èisteachd ri agus a bhith air a stiùireadh le eileanaich agus sinn a' cumail oirnn le ar n-oidhirpean gus na feumalachdan aca a choileanadh agus taic a chumail ris na miannan aca.

Màiri Gougeon
Rùnaire a' Chaibineit airson Chùisean Dùthchail, Ath-leasachadh Fearainn agus Eileanan

Ro-ràdh

Taobh a-staigh Plana Nàiseanta nan Eilean, a chaidh fhoillseachadh ann an 2019, gheall Riaghaltas na h-Alba Mapa Slighe Buileachaidh ullachadh gus lìbhrigeadh na lèirsinn agus nam prìomhachasan a tha air am mìneachadh sa Phlana a stiùireadh.

Chaidh Mapa Slighe Buileachaidh 2020-2025 a sgrìobhadh ann an co-obrachadh le ùghdarrasan ionadail eileanach, coimhearsnachdan agus prìomh chom-pàirtichean lìbhrigidh eile gus builean, clàran-ama agus taisbeanairean airson gach fear de na 13 Amasan Ro-innleachdail sa Phlana a chomharrachadh.

Bho 2022, tha Riaghaltas na h-Alba cuideachd air mapaichean slighe bliadhnail fhoillseachadh a' mìneachadh ghnìomhan agus thasgaidhean a tha ag amas air barrachd adhartais a chur air adhart a dh'ionnsaigh nan gealltanasan sa Phlana.

Tha an sgrìobhainn seo – an treas tè san t-sreath – a' cur fòcas air gealltanasan nach deach a choileanadh fhathast. Chaidh gnìomhan mionaideach a shònrachadh do gach gealltanas, a bharrachd air clàr-ama taisbeanach airson lìbhrigeadh:

Geàrr-ùine: Aon-dà bhliadhna

Meadhan-ùine: Dà–còig bliadhna

Ùine-fhada: Às dèidh còig bliadhna

Chan eil gealltanasan a chaidh a choileanadh mar-thà ann an 2020-2023 a' nochdadh sa phàipear seo. Faodaidh tu barrachd a leughadh mu na gnìomhan a chaidh a ghabhail gus an coileanadh ann an Aithisgean Bliadhnail nam bliadhnaichean a dh'fhalbh.

Aithisg Bhliadhnail 2020

Aithisg Bhliadhnail 2021

Aithisg Bhliadhnail 2022

Aithisg Bhliadhnail 2023

'S e pròiseas leantainneach a th' ann an lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean agus chaidh cuid de ghnìomhan a '**chur an sàs**' bhon Aithisg Bhliadhnail mu dheireadh a chaidh fhoillseachadh sa Mhàrt 2024. Bidh làn aithris air na gnìomhan sin san ath Aithisg Bhliadhnail, a tha gu bhith air a' foillseachadh ro dheireadh a' Mhàirt 2025.

Mar thoradh air nàdar cuid de na gealltanasan ann am Plana Nàiseanta nan Eilean, chan eil e daonnan iomchaidh clàr-ama a shònrachadh gus an coileanadh. Sin as adhbhar gu bheil lìbhrigeadh nan geallaidhean sin air a chomharrachadh mar '**leantainneach**' sa phàipear seo.

Plana Nàiseanta nan Eilean ùr

Mar a tha riatanach fo Achd nan Eilean (Alba) 2018, tha Riaghaltas na h-Alba air ath-sgrùdadh farsaing a dhèanamh air Plana Nàiseanta nan Eilean.

Às dèidh co-chomhairle phoblach a chaidh a chumail an-uiridh gus lèirmheas air Plana Nàiseanta nan Eilean fhiosrachadh, tha Ministearan na h-Alba air ainmeachadh gun tèid Plana ùr fhoillseachadh ann an 2025.

Bidh an sgrìobhainn seo – **an t-ùrachadh mu dheireadh den mhapa slighe fon Phlana làithreach** – a' stiùireadh iomairtean tar-riaghaltais gus dèanamh cinnteach gun lean buileachadh sgrìobhainn 2019 gus an tèid am Plana ùr a chur an gnìomh.

Na Luachan agus Amasan Ro-innleachdail Againn

Bidh Plana Nàiseanta nan Eilean a’ toirt stiùireadh do Riaghaltas na h-Alba agus tha e na fhrèam-obrach airson obair gus cur ri leas nan coimhearsnachdan eileanach gu brìoghmhor.

Tha 13 Amasan Ro-innleachdail anns a’ Phlana a chleachdas sinn airson a bhith a’ stiùireadh na h-obrach againn sna mìosan is bliadhnaichean ri thighinn:

Amas Ro-innleachdail 1
Gus aghaidh a chur air crìonadh sluaigh agus gus dèanamh cinnteach gu bheil pròifil sluaigh fallain agus cothromach ann

Amas Ro-innleachdail 2
Gus leasachadh eaconamach seasmhach a leasachadh agus a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 3
Gus seirbheisean còmhdhail a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 4
Gus taigheadas a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 5
Gus ìrean de bhochdainn connaidh a lùghdachadh

Amas Ro-innleachdail 6
Gus ceangailteachd didseatach a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 7
Gus slàinte, cùram sòisealta agus sunnd a leasachadh agus a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 8
Gus piseach a thoirt air leas àrainneachdail agus gus dèiligeadh ri bith-thèarainteachd

Amas Ro-innleachdail 9
Gus cur ri cur an aghaidh agus dèiligeadh ri atharrachadh na gnàth-shìde agus gus lùths glan, tèarainte air prìs reusanta a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 10
Gus cumhachd a thoirt do choimhearsnachdan eadar-mheasgte agus àiteachan eadar-dhealaichte

Amas Ro-innleachdail 11
Gus taic a chumail ri ealainean, cultar agus cànan

Amas Ro-innleachdail 12
Gus foghlam fad-bheatha a bhrosnachadh is a leasachadh do na h-uile

Amas Ro-innleachdail 13
Gus taic a chumail ri bhith a' cur Plana Nàiseanta nan Eilean an gnìomh gu h-èifeachdach

Plana Cothromach, Amalaichte agus Uaine

Tha na ceithir prionnsabalan de chothromachd, co-fhillteachd, dìon àrainneachdail (uaine) agus ion-ghabhaltas a' tighinn bhon cho-chomhairleachadh. Tha am plana stèidhichte orra agus stiùiridh iad Riaghaltas na h-Alba agus ar luchd-ùidhe gus ar n-amas deireannach a ruighinn – airson cur ri leas nan coimhearsnachdan eileanach.

Bidh Plana **cothromach** stèidhichte air sunnd ag obair a dh'ionnsaigh coimhearsnachdan nas cothromaiche, nas fhallaine agus nas toilichte air feadh na h-Alba. Cuidichidh an dòigh-obrach còraichean daonna le cunntachalachd nas fheàrr airson a bhith cinnteach gu bheil sinn mothachail air còraichean coimhearsnachdan eileanach, agus gan dìon.

Bidh Plana **co-fhillte** a' brosnachadh sheirbheisean co-cheangailte a tha stèidhichte air dòigh-obrach iomlanach stèidhichte air àite, agus a' togail chuspairean eaconamach, sòisealta agus àrainneachdail ann an dòigh-obrach cho-fhillte a thaobh poileasaidh eileanach.

Bidh Plana **uaine** a' glacadh nan cothroman a tha a' tighinn le eaconamaidh nas uaine, nas cothromaiche agus sinn ag obair gus crìoch a chur air na tha Alba a' cur ri atharrachadh na gnàth-shìde.

Bidh Plana **in-ghabhalta** a' brosnachadh fìor chumhachdachadh coimhearsnachd aig ìre ionadail, a' dèanamh cinnteach gun tèid co-dhùnaidhean a ruighinn cho faisg 's as urrainn ri far am bi buaidh nan co-dhùnaidhean.

Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2024

Amas Ro-innleachdail: 1 – Sluagh

Cuir aghaidh air crìonadh sluaigh agus dèan cinnteach gu bheil pròifil sluaigh fallain agus cothromach ann.

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Leasachadh Sgilean na h-Alba, Coimisean na Croitearachd, Caidreachas Croitearachd na h-Alba, Youth Scotland, Pàrlamaid na h-Òigridh Dùthchail, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Iomairt Ceann a Deas na h-Alba, Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd 's nan Eilean (CoHI), Oilthigh na Gàidhealtachd 's nan Eilean, Institiud Sheumais Hutton, Oilthigh Raibeart Gòrdan, Oilthigh Herriot Watt, Lìonra nan Eileanaich Òga.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Comharraichear Eileanan far a bheil crìonadh sluaigh air fàs fìor dhona gus dèanamh cinnteach gun dèiligear ri feumalachdan nan eileanan sin.	• Cumaidh sinn oirnn a' cleachdadh agus a' brosnachadh cruinn eòlas Roinnean Eileanan na h-Alba (2020) a chaidh a chruthachadh le Institiud Sheumais Hutton (JHI) agus a chaidh a chleachdadh mar bhunait airson Suirbhidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2020 agus 2023. Tha a bhith a' cur eileanan còmhla ann an roinnean gus staitistig iomlan a sholarachadh mu shluagh eileanan na h-Alba na dhòigh mhath air dèiligeadh ris an dùbhlan gu bheil sluagh gu math beag aig mòran de na h-eileanan. Le bhith a' cleachdadh na buidhne dàta ùir seo, bidh e comasach do Chlàran Nàiseanta na h-Alba dàta thuairmseach mu àireamh-sluaigh Eileanan na h-Alba a thoirt seachad gach bliadhna.	• Leantainneach
	• Stèidhichte air Cunntas-sluaigh 2022, tha Clàran Nàiseanta na h-Alba air àireamhan-sluaigh fhoillseachadh an dà chuid airson eileanan fa leth agus buidhnean de dh'eileanan. Thèid barrachd dàta agus aithisgean mu eileanan agus buidhnean eileanan a sgaoileadh thairis air 2024 agus 2025.	• San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
	• Thèid Suirbhidh Eileanan na h-Alba fhoillseachadh as t-samhradh 2024. Ged nach bi dàta sluaigh ann, bheir e seachad fiosrachadh buntainneach, leithid deamografachd luchd-tilleadh do na h-eileanan. • Às dèidh co-chomhairle phoblach, cuiridh Chom-pàirteachas Eaconamach na Gàidhealtachd agus nan Eilean crìoch air an Ro-innleachd Eaconamach Roinneil aca, a tha a' gabhail a-steach fòcas làidir air glèidheadh sluaigh agus a' toirt fàs air sluagh. • Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' toirt taic do dhreuchdan Oifigearan Suidheachaidh Coimhearsnachd taobh a-staigh Comhairle Earra-Ghàidheal is Bhòid agus Comhairle nan Eilean Siar air stèidh cho-mhaoineachaidh.	• San ùine ghoirid • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid
Obraichear le eileanaich òga gus gnìomhan a chomharrachadh a dh'fhaodadh am brosnachadh gus cumail orra fuireach anns na h-eileanan no tilleadh do na h-eileanan.	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart a' toirt taic do Youth Scotland gus Lìonra Òigridh nan Eilean (YIN) a lìbhrigeadh, a' dèanamh cinnteach gu bheil guthan dhaoine òga air an cluinntinn agus gun urrainn dhaibh buaidh a thoirt air lìbhrigeadh an tionndaidh làithrich de Phlana Nàiseanta nan Eilean agus air cruthachadh na sgrìobhainn ùire. • Tha obair air pròiseact Glèidheadh nan Ceumnaichean a' leantainn. Tha Glèidheadh Cheumnaichean ag amas air oileanaich a bhrosnachadh gus fuireach ann an Alba (agus àiteachan dùthchail/a bhith a' gluasad gu eileanan) às dèidh dhaibh crìochnachadh sa cholaiste/oilthigh. Cuidichidh a bhith ag obair le eileanaich òga sinn le bhith a' cur ris an tuigse againn air dè a bheireadh orra fuireach no tilleadh às dèidh dhaibh a bhith sa cholaiste/oilthigh.	• Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear cinnteach gu bheil poileasaidhean ag amas air luchd-labhairt na Gàidhlig a ghlèidheadh ann an coimhearsnachd Gàidhlig eileanach no an tàladh ann.	• Cumaidh Measaidhean Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach leantainneach taic ris a' phròiseas seo às dèidh ùrachadh 2022 air Stiùireadh agus Seata-Innealan Measadh Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach. • Leanaidh coinneamhan ràitheil eadar Sgioba na Gàidhlig is Albais agus Bòrd na Gàidhlig.	• Leantainneach • Leantainneach
Obraichear le Coimisean na Croitearachd gus feuchainn ri dhèanamh cinnteach gum biodh gabhaltasan croite a nochdadh gu tric gus cothroman a chruthachadh do dhaoine ùra a dhol an sàs ann an croitearachd.	• Tha an Coimisean a' cur ris an obair Còmhnaidh agus Cleachdadh Fearainn aige le sùil gus aghaidh a thoirt air neo-làthaireachd agus a bhith a' toirt croitean le teanantan agus sealbhadairean-còmhnaidh gu bhith air an cleachdadh a-rithist. Cuidichidh seo le cothroman a chruthachadh do luchd-inntrigidh ùra. • Bidh an Coimisean a' sgrìobhadh gu roghainn de chroitearan (an dà chuid teanantan agus croitearan-seilbhe) nach eil air an cunntas-sluaigh croitearachd aca a chur air ais no a tha air innse anns na freagairtean aca gu bheil iad a' briseadh aon no barrachd de na dleastanasan aca. • Cumaidh an coimisean air a' brosnachadh Seirbheis Maidseadh Fearainn na h-Alba (Scottish Land Matching Service – SLMS). • Leanaidh an Coimisean air adhart a' conaltradh ri croitearan air planadh leantainneachd. • Cuiridh an coimisean air bhog, agus nì iad sanasachd air, siostam de bhith a' rannsachadh aithrisean mu shealbhadairean aig croitean bàn nach eil ag obair air a' chroit, no nach eil a' fuireach air, no taobh a-staigh 20 mìle (32 cilemeatair) bhon chroit. Tha seo gus dearbhadh am bu chòir fios a chur a-mach a' toirt air an t-sealbhadair molaidhean a chur a-steach airson a' chroit a leigeil air màl.	• Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach • Iomairt ùr

Amas Ro-innleachdail: 2 – Leasachadh eaconamach seasmhach

Leasachadh eaconamach seasmhach a leasachadh agus a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean, Iomairt na h-Alba a Deas, Leasachadh Sgilean na h-Alba, Alba Chruthachail, Buidhnean le Maoineachadh Cunbhalach (RFOan) aig Alba Chruthachail, Youth Scotland, Cùisean Mara Alba, Coilltearachd na h-Alba, Coilltearachd is Fearann Alba, Coimisean na Croitearachd, Iomairt na h-Alba, Caidreachas Iasgairean na h-Alba, VisitScotland, Bòrd na Gàidhlig, Gnìomhachas na Turasachd, Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, TSlan, Oighreachd a' Chrùin Alba.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Comharraichear prìomh ghnìomhan gus fàs eaconamach in-ghabhaltach agus seasmhach a chur air adhart sna h-eileanan, leithid gnìomhachasan air an ruith leis a' choimhearsnachd, e-mhalairt agus gnìomhachasan stèidhichte ann an eilean le comasan didseatach.	• Beachdaichidh sinn air seo mar phàirt den obair a thathar a' toirt air adhart fon Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach gus cruth-atharrachadh a thoirt air an dòigh sa bheil an roinn phoblaich ann an Alba a' toirt taic do luchd-obrach agus gnìomhachasan. Tha NSET ag aithneachadh gum feumar modail a chruthachadh a ruigeas a h-uile coimhearsnachd, dùthchail no bailteil, agus a cheanglas daoine agus gnìomhachasan leis an taic a tha a dhìth orra.	• Sa mheadhan ùine
	• Cumaidh sinn oirnn ag obair le sgiobaidhean agus leis na buidhnean againn a tha a' lìbhrigeadh phròiseactan san Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach ann an dòighean a bheir buannachdan do choimhearsnachdan eileanach.	• Leantainneach
	• Cumaidh Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean (HIE) air a' taic a thoirt do neartan agus cothroman roinneil agus a bhith a' dèiligeadh ri bacaidhean air fàs. Leanaidh HIE air adhart le lìbhrigeadh sùbailte do choimhearsnachdan agus gnìomhachasan eileanach tro dhòigh-obrach sgioba sgìreil, ag atharrachadh ìrean eadar-theachd agus slatan-tomhais airson taic phrògraman gus tionnsgalachd, ùr-ghnàthachadh agus tarbhachd àrdachadh.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
	• Cumaidh HIE air adhart a' toirt taic do dh'fhàs, ùr-ghnàthachadh agus tarbhachd ann an roinnean a tha bunaiteach dhan eaconamaidh eileanach, an dà chuid do ghnìomhachasan a tha stèidhichte leithid biadh is deoch, turasachd agus gnìomhachasan cruthachail agus gnìomhachasan a tha a' fàs, a' gabhail a-steach gnìomhachasan lùths ath-nuadhachail, na h-eaconamaidh guirm agus fànas.	• Leantainneach
Nithear sgrùdadh air an dòigh as fheàrr gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' coileanadh feumalachdan nan eilean taobh a-staigh com-pàirteachasan eaconamach roinneil a tha a' tighinn am bàrr a' gabhail a-steach Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd agus nan Eilean (COHI).	• Tha gach ùghdarras ionadail eileanach nam buill ghnìomhach de COHI agus tha iad air an riochdachadh air Com-pàirteachas Eaconamach Roinneil na Gàidhealtachd is nan Eilean. • Thàinig pròiseact pìleat Aithneachadh Sgilean na h-Alba gu crìch as t-fhoghar 2023. Tha Aithisg air Leasanan a Chaidh Ionnsachadh gu bhith air a foillseachadh as t-samhradh 2024. Tha am prògram pròiseact Glèidheadh nan Ceumnaichean a' leantainn air adhart, a' brosnachadh oileanaich a bhith a' fuireach ann an Alba às dèidh dhaibh crìochnachadh sa cholaiste no san oilthigh. • Chaidh a' chiad thionndadh de Sheirbheis Imrich na h-Alba a chur air bhog air 27 Màrt 2024 gus imrichean a thàinig a-steach bho chionn ghoirid a chuideachadh gus suidheachadh ann an Alba, agus gus fastaichean Albannach agus luchd-tasgaidh a-staigh a chuideachadh gus siostam in-imrich na RA a thuigsinn agus a chleachdadh gus na feumalachdan obrach aca a choileanadh. Thèid an dàrna cuairt den t-seirbheis a chur air bhog as t-fhoghar agus bidh i fosgailte an dà chuid do dhaoine thall thairis a tha ag iarraidh a bhith ag obair ann an Alba, agus do dhaoine ann an Alba le cuingealachadh air cead airson a bhith a' fuireach no tighinn a-steach.	• Leantainneach • San ùine ghoirid • San ùine fhada

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear cinnteach gu bheil taic gnìomhachais agus coimhearsnachd sònraichte ann airson coimhearsnachdan eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil bathar agus seirbheisean freagarrach, ruigsinneach agus èifeachdach. Bidh seo a' gabhail a-steach modailean ùra agus tionnsgalach agus a bhith ag obair le solaraichean nàiseanta gus beachdachadh air mar as urrainn do phrògraman aghaidh a chur air feumalachdan choimhearsnachdan agus ghnìomhachasan ann an dòigh nas fheàrr.	• Mar a tha air a mhìneachadh anns an Ro-innleachd Nàiseanta air Cruth-atharrachadh Eaconamach, tha Riaghaltas na h-Alba a' cruthachadh reachdas Togail Beartas Coimhearsnachd a thèid a thoirt a-steach san teirm phàrlamaideach seo. Tha Riaghaltas na h-Alba a' dèanamh mion-sgrùdadh air fios air ais bho luchd-freagairt dhan cho-chomhairle phoblaich a chaidh a chumail ann an 2023, a' gabhail a-steach a' mholaidh gus dleastanas gus Togail Beartas Coimhearsnachd a thoirt air adhart. • Cumaidh HIE air a' solarachadh thogalaichean gnìomhachais agus làraichean gnothachais ann an àiteachan eileanach far a bheil fàilligeadh sa mhargaidh agus cruthaichidh iad stòrasan airson ùr-ghnàthachas gus taic a thoirt do chothroman cruth-atharrachail. Cumaidh HIE air a' toirt taic do thogail beairteas coimhearsnachd tro bhith a' togail comas coimhearsnachd agus a' leasachadh stòrasan coimhearsnachd.	• Sa mheadhan ùine • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear ann an com-pàirteachas gus taic a chumail ri leasachadh eaconamach seasmhach anns na h-eileanan, m.e. Àrainn Rannsachadh agus Tionnsgalachd Arcaibh agus leasachaidhean port Steòrnabhaigh.	• Tro Aonta Fàs nan Eilean, ris a bheil an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus an RA air suas ri £50m a ghealltainn, bidh sinn a' tasgadh ann an daoine, pròiseactan agus prìomhachasan ionadail ann an com-pàirteachas le ùghdarrasan ionadail, Riaghaltas na RA agus raon farsaing de bhuidhnean poblach, prìobhaideach agus le com-pàirtichean san treas roinn. Sgaoilidh sinn na buannachdan aig fàs eaconamach in-ghabhalach air feadh Arcaibh, Sealtainn agus nan Eileanan Siar, a' meudachadh chothroman do na h-uile.	• San ùine fhada
	• Thathar a-nis a' lìbhrigeadh Ionad-tadhail Chalanais, pròiseact taobh a-staigh Prògram Leasachaidh Ceann-uidhe nan Eilean Siar. Bidh àite ro-innleachdail aige ann a bhith a' cuideachadh agus a' frithealadh na h-àireimh de luchd-turais ris a bheilear an dùil bho Phort Uisge-domhainn Tursan Mara Steòrnabhaigh.	• San ùine fhada
	• Tha Riaghaltas na h-Alba, còmhla ri Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean agus Comhairle nan Eilean Siar, na phrìomh chom-pàirtiche ann am pròiseact Port Uisge Domhainn Steòrnabhaigh a tha a' toirt seachad còrr is £33.7m millean ann am maoineachadh thar 25 bliadhna tron Mhodail airson Fàs nas Luaithe. Tha am port làn ghnìomhach a-nis agus mar sin, bidh am fòcas sna bliadhnaichean ri teachd co-cheangailte gu ìre mhòr ri bhith a' cumail taic ri cothroman airson cumhachd uaine agus airson a bhith a' cruthachadh obraichean ùra.	• San ùine fhada
	• Tha an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus na RA air aontachadh £1.5m de mhaoineachadh a thoirt seachad gus cur ris an obair a thathar a' dèanamh gus taic a chumail ri cruthachadh plana lùths ionadail airson Ìle agus ri iomairtean lùths a thèid a chur an gnìomh air feadh an eilein mar thoradh air seo. Cumaidh sinn oirnn ag obair le luchd-ùidh gus plana lùths ionadail a chruthachadh, a thathar ag ullachadh airson beachdachadh air mar phàirt de dh'Aonta Fàs Dùthchail Earra-Ghàidheal is Bhòid.	• San ùine fhada

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Bheirear air adhart na cothroman a tha ag èirigh bhon aithisg Sgrùdadh air Saidheans agus Tionnsgalachd "Maximising Opportunities for the Marine Economy in the Highlands and Islands" bho 2019 cho math ri bhith a' cur ris an fheadhainn a tha a' tighinn a-mach às na h-aontaidhean fàis.	• Thathar a' toirt air adhart grunn phròiseactan le fòcas làidir air eaconamaidh na mara, an dà chuid mar phàirt de dh'Aonta Fàs nan Eilean agus mar phàirt de dh'Aonta Fàs Earra-Ghàidheal is Bhòid. Cumaidh an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus Riaghaltas na RA orra ag obair gu dlùth le com-pàirtichean anns an dà Aonta gus na pròiseactan sin a thoirt air adhart airson leas nan coimhearsnachdan cladaich. • Às dèidh foillseachadh a Ro-innleachd airson 2023-2028, cumaidh HIE air a' comharrachadh agus a' lorg chothroman airson leasachadh ann an lùths ath-nuadhachail na mara, tuathanachas-uisge, bith-theicneòlas agus giollachd mara.	• San ùine fhada • Sa mheadhan ùine
Taisbeanar ceannas san roinn phoblaich le bhith a' dearbhadh gun urrainn obair agus cùrsa-beatha soirbheachail a bhith aig daoine sna h-eileanan.	• Tha Sgapadh Luchd-obrach ag amas air sealltainn gun gabh obair a dhèanamh anns a' mhòr-chuid de dh'àiteachan. Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' conaltradh agus a' meòrachadh air an obair seo a tha a' tighinn am bàrr. • Tron Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach (NSET) tha Riaghaltas na h-Alba air aontachadh prògram cuimsichte air Tàladh Tàlant a chur an gnìomh gus prìomh sgilean agus tàlant a thàladh bhon chòrr den RA. Tha am prògram Tàladh Tàlant a' gabhail a-steach grunn shruthan-obrach leis an amas daoine aig aois obrach a thàladh agus a chumail leis na sgilean gus taic a chumail ri ath-bheothachadh eaconamach na h-Alba agus gus cuideachadh gus dèiligeadh ri dùbhlain a thaobh àireamhan-sluaigh. • Tha prògram Glèidhidh nan Ceumnaichean a' leantainn air adhart, a' brosnachadh oileanaich a bhith a' fuireach ann an Alba às dèidh dhaibh crìochnachadh sa cholaiste no san oilthigh. Thàinig an gnìomh seo bhon Ro-innleachd Foghlaim Eadar-nàiseanta.	• Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Brosnaichear àrainneachd gnìomhachais bheòthail a tha a' toirt cothrom do dhaoine farsaingeachd de chothroman eaconamach a leantainn anns na h-eileanan.	• Leanaidh sinn oirnn a' dèanamh cinnteach gu bheil poileasaidhean, ro-innleachdan agus seirbheisean ùra agus leasaichte iomchaidh airson nan eilean le bhith a' dèanamh Measaidhean Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach. • A bharrachd air a bhith ag àbhaisteachadh taic gnìomhachais, leanaidh Prògram nan Eilean air adhart a' tasgadh ann an leasachadh agus dìon bun-structar ro-chudromach nan eilean. Gus dèanamh cinnteach gum bi an luach as fheàrr aig na tasgaidhean sin do na coimhearsnachdan eileanach againn, tha frèam Prògram nan Eilean stèidhichte air prionnsapalan togail beartas coimhearsnachd stèidhichte air àite.	• Leantainneach • Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Cruthaichear agus brosnaichear cothroman obrach agus phreantasachdan airson eileanaich òga.	• Chaidh Buidheann Leasachaidh Preantasachdan Ceumnaiche (GA) a stèidheachadh agus bheir i sùil a-rithist air adhbhar agus amasan nam Preantasachdan Ceumnaiche gus cuideachaidh le bhith a' fiosrachadh poileasaidh san àm ri teachd agus gus dèanamh cinnteach gu bheil an stiùireadh ro-innleachdail airson GA a rèir ath-leasachadh sgilean nas fharsainge. Bidh seo a' gabhail steach ath-sgrùdadh air mar as urrainn dhaibh taic a thoirt do luchd-fastaidh eileanach agus do dhaoine òga.	• San ùine ghoirid
	• Thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air poileasaidh nan Nua-phreantasachdan cuideachd gus dèanamh cinnteach gu bheil preantasachdan a' cuideachadh le bhith a' toirt air adhart fàs eaconamach, a' dèiligeadh ri beàrnan sgilean sa mhargaidh obrach agus a' toirt taic do lìbhrigeadh ghealltanasan Riaghaltas na h-Alba, a' gabhail a-steach gealltanasan a thaobh cothromachadh carboin agus coimhearsnachdan eileanach seasmhach.	• San ùine ghoirid
	• Tha obair a' dol air adhart gus stèidh fianais a chruthachadh gus na modailean preantasachd airson Preantasachdan Bun-ìre, Nua-phreantasachdan agus Preantasachdan Ceumnaiche a leasachadh. Tha sinn an dùil gun lean an obair seo gu deireadh na bliadhna. Bidh sinn an uair sin ag obair le luchd-ùidh agus luchd-ionnsachaidh gus leasachaidhean a dhèanamh air na modailean thairis air na bliadhnaichean ri teachd.	• Sa mheadhan ùine
	• Bidh Leasachadh Sgilean na h-Alba (SDS) a' toirt seachad seirbheis dhreuchdan airson gach aois anns a h-uile ùghdarras ionadail, a tha a' soilleireachadh nan roghainnean a th' ann do dhaoine air feadh na h-Alba, a' gabhail a-steach Nua-phreantasachdan. Tha Leasachadh Sgilean na h-Alba a' dèanamh barrachd obrach, còmhla ri fastaichean, gus cuideam a chur air cho cudromach 's a tha Nua-phreantasachdan, gu sònraichte tro Sheachdain Phreantasachdan na h-Alba. Tha sinn a' cumail oirnn ag obair gu dlùth le Leasachadh Sgilean na h-Alba gus taic a thoirt do Nua-phreantasachdan air feadh na h-Alba.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear cinnteach gu bheil solar sgilean sùbailte agus freagairteach a thaobh iarrtas san àm ri teachd agus gu bheil e a' toirt comas do dhaoine cothroman a ghabhail.	• Tha am Prògram Sgioba-obrach Sgileil aig an Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach ag amas air dèanamh cinnteach gu bheil na sgilean aig daoine a dh'fheumas iad aig a h-uile ìre de bheatha gus dreuchdan buannachdail a bhith aca agus gus feumalachdan eaconamaidh agus comann-sòisealta a tha a' sìor atharrachadh a choileanadh agus gum bi fastaichean a' tasgadh anns an luchd-obrach sgileil a dh'fheumas iad gus fàs a thoirt air na gnìomhachasan aca.	• Leantainneach
	• Tha dealas aig Riaghaltas na h-Alba dèanamh cinnteach gu bheil an siostam foghlaim is sgilean sùbailte agus a' freagairt air feumalachdan eaconamach ar roinnean agus raointean. Mar phàirt de seo, chaidh an Lèirmheas Neo-eisimeileach air Cruth Lìbhrigeadh nan Sgilean fhoillseachadh san Ògmhios 2023. Air an aon mhìos, dh'fhoillsich Riaghaltas na h-Alba ar Adhbhar is Prionnsapalan airson Foghlam Iar-sgoile, Sgilean agus Rannsachadh a' mìneachadh grunn phrìomhachasan tòiseachail. Tha obair air grunn de na prìomhachasan sin a' dol air adhart agus bidh e ro-chudromach ann a bhith a' dèanamh cinnteach gu bheil an siostam foghlaim agus sgilean nas fhreagarraiche do dh'fheumalachdan sgilean ro-innleachdail na h-Alba.	• Leantainneach
	• Air fhiosrachadh le molaidhean a' Choimisein Neo-eisimeilich airson Ath-sgrùdadh air Ionnsachadh Stèidhichte air Fearann, tha Riaghaltas na h-Alba a' cruthachadh Plana Buileachaidh gus daoine a thàladh leis na sgilean agus an t-eòlas a tha a dhìth gus obrachadh ann an roinnean stèidhichte air fearann agus tuathanas-uisge agus gus na sgilean sin a thoirt do barrachd dhaoine	• San ùine fhada

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
	• Tha Plana Gnìomh nan Sgilean airson Alba Dhùthchail a’ mìneachadh na dòigh-obrach ro-innleachdail, chom-pàirteachail againn gus feumalachdan sgilean na h-eaconamaidh dùthchail is eileanaich a choileanadh. Tha am Plana a-nis air tighinn gu ìre agus tha sinn ag obair air an dòigh-obrach againn airson an àm ri teachd airson co-òrdanachadh agus lìbhrigeadh sgilean gu seasmhach san fhad-ùine airson coimhearsnachdan dùthchail is eileanach, a’ gabhail a-steach ath-leasachadh thar siostam an fhoghlaim is nan sgilean.	• San ùine fhada
	• Tha Aonta Earra-Ghàidheal is Bhòid a’ gabhail a-steach prògram Rural Skills Accelerator, a bhios a’ frithealadh choimhearsnachdan eileanach san sgìre.	• San ùine fhada
	• Leasaichidh prògram Eileanan Tàlantach aig Aonta Fàs nan Eilean foghlam agus sgilean thar gach roinn ann am prògram Aonta nan Eilean, gu sònraichte anns na roinnean cothromachadh carboin agus ath-nuadhachail.	• San ùine fhada

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Togar air Plana Mara Nàiseanta na h-Alba gus dèanamh cinnteach gun toir iasgach agus gnìomhan eaconamach eile co-cheangailte ris a' mhuir cothroman a bharrachd do choimhearsnachdan eileanach, ach aig an aon àm, gun tèid seo a dhèanamh ann an dòigh sheasmhach.	• Tha obair leasachadh leantainneach air an dàrna Plana Mara Nàiseanta (NMP2) air a stiùireadh le dòigh-obrach chom-pàirteachail agus conaltradh farsaing le luchd-ùidh a chuireas an comas co-dhealbhadh poileasaidhean sa phlana. Bidh NMP2 fhathast a' suidheachadh a' cho-theacsa airson planadh mara roinneil is sgìreil, agus bheir e seachad barrachd soilleireachd air beachdachadh air suidheachaidhean roinneil ann an co-dhùnaidhean.	• Leantainneach
	• Mar phàirt den mheasadh air an dreachd phlana, nì sinn Measadh Buaidh Sòiseo-eaconamach (SEIA), agus Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach (ICIA), a' toirt chothroman sònraichte do choimhearsnachdan eileanach a dhol an sàs sa phròiseas, a' gabhail a-steach tro Chom-pàirteachasan Planadh Mara stèidhichte agus Com-pàirteachasan Cladaich Ionadail.	• Leantainneach
	• Anns a' phrògram Biadh is Deoch ann an Aonta Fàs nan Eilean, thèid tasgadh a dhèanamh ann an cidhe Acarsaid, cala a tha cudromach gu ro-innleachdail le deagh ruigsinneachd do raointean iasgaich air taobh an iar agus taobh an ear Èirisgeigh. Tha an tasgadh seo ann gus an cidhe a neartachadh agus airson obair-leasachaidh a chuireas ris a' chomas obrachaidh aige.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear cinnteach gu bheil cleachdadh fearainn seasmhach a' gabhail a-steach àiteachas agus coilltearachd fhathast a' toirt seachad obraichean agus cothroman do choimhearsnachdan eileanach.	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart ag obair le roinn na coilltearachd gus cothroman trèanaidh a thabhann do luchd-inntrigidh ùra agus do dhaoine a tha san roinn mar-thà, a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach.	• Leantainneach
	• Tha dithis luchd-obrach aig Sgioba Leasachaidh na Croitearachd aig Coimisean na Croitearachd anns na h-Eileanan an Iar. Tha luchd-obrach a bharrachd aig a' Choimisean stèidhichte ann an eileanan eile, Arcaibh nam measg. Bidh an sgioba Leasachaidh ag obair le coimhearsnachdan croitearachd, comataidhean ionaltraidh agus uachdarain gus cleachdadh gnìomhach nan croitean agus stiùireadh ionaltraidh a bhrosnachadh. Bidh e cuideachd ag obrachadh gus cothroman a chomharrachadh airson luchd-inntrigidh ùra.	• Leantainneach
	• Tha Riaghaltas na h-Alba a' cumail air a' toirt seachad taic gus gnothachasan croite a chumail seasmhach. Tha oifigearan fhathast a' beachdachadh air atharrachaidhean a dh'fhaodar a dhèanamh air Sgeama Thabhartasan Àiteachais na Croitearachd, agus tha iad a' beachdachadh air a bhith a' toirt a-steach Cosgaisean Stannardach.	• Leantainneach
	• Chaidh Lèirsinn airson Àiteachas na h-Alba fhoillseachadh air 02 Màrt 2022 agus tha i a' mìneachadh ar n-amas cruth-atharrachadh a thoirt air mar a bheir sinn taic do thuathanachas agus dèanamh biadh ann an Alba gu bhith nar stiùiriche cruinneil ann an àiteachas seasmhach agus ath-nuadhachail. Bidh an gealltanas seo aig cridhe frèam-obrach làidir agus ciallach a bhios mar bhunait air siostam taic àiteachais na h-Alba san àm ri teachd bho 2025 air adhart.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
	• Chaidh Mapa Slighe Ath-leasachadh an Àiteachais ùrachadh san Ògmhios 2024 agus tha e a' toirt seachad barrachd soilleireachd air mar a tha sinn an dùil na h-amasan a tha air am mìneachadh san Lèirsinn a lìbhrigeadh. Tha e a' sealltainn a' phròiseis gus gluasad gu frèam taic àiteachais ùr le fiosrachadh mu chlachan-mìle, ceumannan air a bheilear a' beachdachadh, an taic a tha ri faighinn agus mar a nithear ullachadh airson nan ciad atharrachaidhean seo bho 2025.	• San ùine fhada
	• Chaidh Bile Àiteachais is Choimhearsnachdan Dùthchail (Alba) aontachadh gu h-aon-ghuthach aig Ìre 3 san Ògmhios 2024. Thèid na cumhachdan sa Bhile a chleachdadh gus an Lèirsinn a thoirt gu buil, a' lìbhrigeadh ar dealas gus taic a thoirt do dh'àiteachas. Cuiridh am Bile cruth-atharrachadh ioma-bliadhna an comas ann an taic do thuathanachas agus coimhearsnachdan dùthchail, agus sinn a' gluasad bho sgeamaichean dìleab Poileasaidh Coitcheann an Àiteachais (CAP) an AE gu taic cho-leasaichte san àm ri teachd.	• San ùine ghoirid
	• Tha am Prògram Ath-leasachaidh Àiteachais (ARP) a' toirt diofar shruthan-obrach airson an àm ri teachd, a' gabhail a-steach Bòrd Sgrùdaidh Ath-leasachadh Àiteachais (*Agricultural Reform Implementation Board* – ARIOB), còmhla gus structar prògram rianail a chruthachadh. Thèid am fiosrachadh a bhios a dhìth airson taic san àm ri teachd a cho-dhealbhadh agus tha e na rùn dhuinn com-pàirteachadh gu farsaing le luchd-ùidh.	• San ùine fhada

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear còmhla ri luchd-obrach agus luchd-ùidh gus turasachd a dhèanamh nas seasmhaiche agus gus am bi i ann tron bhliadhna air fad, agus gus gnothaichean turasachd a bhiodh a' ruith fad na bliadhna a chur air dòigh thairis air barrachd eileanan, agus a bhiodh a' toirt seachad bhuannachdan eaconamach, àrainneachdail agus sòisealta.	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air a' toirt prìomh mhaoineachadh do VisitScotland, ar buidheann turasachd nàiseanta, gus cuideachadh le bhith ag àrdachadh luach na turasachd air feadh na h-Alba, a' gabhail a-steach sna h-eileanan againn. Ann a bhith a' cur ri luach na h-eaconamaidh luchd-tadhail, tha VisitScotland a' cuimseachadh air turasachd a shìneadh air feadh na dùthcha agus air feadh na bliadhna, a' cur ri riarachadh – am measg luchd-tadhail, luchd-còmhnaidh is ghnìomhachasan – agus a bhith a' cruthachadh turasachd chunntachail.	• Leantainneach
	• Comharraichidh Buidheann Ceannardas Gnìomhachas na Turasachd, le Ministear a' Ghnothachais mar cho-chathraiche, na gnìomhan ro-innleachdail cruth-atharrachail a tha a dhìth gus tasgadh a chur air adhart agus, aig a' cheann thall, gus fàs seasmhach adhbharachadh ann an gnìomhachas na turasachd is na h-aoigheachd air feadh na h-Alba, a' gabhail a-steach sna h-eileanan againn.	• Sa mheadhan ùine
	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart a' toirt taic do roinn Thurasachd Àiteachais na h-Alba le Rùnaire a' Chaibineit airson Chùisean Dùthchail, Ath-leasachadh Fearainn agus Eileanan na cho-chathraiche air Bòrd Buileachaidh Ro-innleachd Thurasachd Àiteachais na h-Alba.	• Leantainneach
	• Obraichidh Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean (HIE) gu dìreach le gnìomhachasan agus iomairtean sòisealta nar cinn-uidhe eileanach gus cur ri luach na turasachd agus gus fàs a thoirt air gu seasmhach, le fòcas sònraichte air a bhith a' toirt taic dhan eadar-ghluasad gu cothromachadh carboin, a' cruthachadh buannachd coimhearsnachd, a' stèidheachadh phrionnsapalan obair chothromach, a' brosnachadh ùr-ghnàthachadh agus a' cur ri tarbhachd.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear cinnteach gun lean croitearachd mar dhòigh gus obair a chruthachadh agus gus cothroman a thoirt do choimhearsnachdan eileanach.	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart a' toirt seachad taic gus gnothachasan croite a chumail suas, tro Sgeama Thabhartasan Àiteachais na Croitearachd (CAGS) agus Tabhartas nan Taighean Croite (CHG). Tha oifigich a' beachdachadh air atharrachaidhean dhan dà sgeama sin a' gabhail a-steach àrdachadh ann an luach nan tabhartasan fa leth. Mar phàirt de dh'obair CAGS, tha oifigearan cuideachd a' coimhead air a bhith a' toirt a-steach Cosgaisean Stannardach agus a bhith leudachadh raon nan gnìomhan a gheibh taic.	• Leantainneach
	• Tha air co-chomhairleachadh poblach a chumail air Ath-leasachadh Lagh na Croitearachd. Tha e a' gabhail a-steach mholaidhean gus riaghladh chroitearachd a dhèanamh nas fhasa do chroitearan gnìomhach agus do Choimisean na Croitearachd. Tha molaidhean ann cuideachd gus a dhèanamh nas fhasa do chroitearan co-obrachadh le uachdarain agus buannachd fhaighinn bho bhith a' buileachadh phròiseactan air ionaltradh coitcheann, leithid ath-leasachadh talamh mònach no cruthachadh choilltean.	• San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear còmhla ri gnìomhachas a' bhìdh is na dighe gus an comas eaconamach aige a chleachdadh agus gus coimhead air mar a ghabhas cuid de na buannachdan aige a cho-roinn le coimhearsnachdan eileanach.	• Tha sinn a' toirt seachad £10m ann an 2023/25 a dh'ionnsaigh obair na Ro-innleachd ùire airson Gnìomhachas na Bidhe is na Dighe. Tha an ro-innleachd a' cur air adhart amasan agus gnìomhan dhan roinn gus gnìomhachasan bìdhe is dighe air feadh na h-Alba a chuideachadh gus an comas eaconamach aca a thoirt gu buil.	• Leantainneach
	• Cuiridh Prògram Bidhe is Dighe Innse Gall luach ri coimhearsnachdan cugallach tro £1.5m de thasgadh tro Aonta Fàs nan Eilean a tha ag amas air margaidhean ionadail a ghleidheadh agus a neartachadh airson gnìomhachasan iasgaich traidiseanta. Cuiridh e leasachadh seasmhach an comas air prìomh ghnìomhachasan bìdh nan eilean, bheir e piseach air margaidhean ionadail agus freagraidh e air cothroman roinneil co-cheangailte ri iomadachadh bathair.	• Leantainneach
Feuchar ri cur ris an fharsaingeachd de bhuannachdan eaconamach, sòisealta agus àrainneachdail a bhios coimhearsnachdan eileanach a' faighinn bho choilltearachd;	• Leanaidh Coilltearachd na h-Alba air ag obair le raon de chom-pàirtichean gus na buannachdan a gheibhear bho choilltean sna h-eileanan a mheudachadh. Tha seo a' gabhail a-steach glacadh carboin agus lasachadh atharrachadh na gnàth-shìde, a' cur ri agus a' dìon bith-iomadachd bheartach na h-Alba, a' toirt fàs air eaconamaidhean eileanach in-ghabhalach agus seasmhach agus a' cuideachadh choimhearsnachdan gus freagarrachadh ri atharrachadh na gnàth-shìde agus a' cur ri an slàinte agus an sunnd.	• Leantainneach
Nithear cinnteach gu bheil reachdas agus poileasaidh a thaobh cùram-chloinne a rèir feumalachdan nan eilean.	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart a' conaltradh le luchd-ùidh eileanach ann an cruthachadh poileasaidh agus reachdas Tràth-ionnsachadh agus Cùram-chloinne, a' gabhail a-steach a bhith a' dèanamh Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach far a bheil sin iomchaidh.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear cinnteach gu bheilear a' beachdachadh air cothroman gus cor na Gàidhlig a leasachadh agus àireamh an luchd-labhairt agus luchd-cleachdaidh àrdachadh mar phàirt de leasachadh eaconamach seasmhach.	• Cumaidh sinn oirnn a' rannsachadh agus a' cruthachadh raon farsaing de dh'iomairtean a bhrosnaicheas agus a chumas taic ris a' Ghàidhlig. Tha buaidh eaconamach cudromach aig na h-iomairtean sin uile, tro bhith a' cruthachadh obair gu dìreach agus a' tàladh luchd-tadhail agus aig an aon àm a' cumail taic ri coimhearsnachdan, cleachdadh cànain sa choimhearsnachd agus maith na Gàidhlig.	• Leantainneach
	• Foillsichidh Riaghaltas na h-Alba am freagairt fhoirmeil aca dhan Bhuidhinn-obrach Gheàrr-bheatha air Cothroman Eaconamach is Sòisealta don Ghàidhlig. Tha seo a' toirt seachad sealladh eaconamach air leasachadh na Gàidhlig sna h-Eileanan an Iar, san Eilean Sgitheanach is Loch Aillse, ann an Tiriodh agus ann an Ìle.	• Leantainneach
Bheirear taic do bhoireannaich ann an àiteachas ann an eileanan na h-Alba gus soirbheachadh, a' gabhail a-steach a bhith a' brosnachadh com-pàirt ann am Prògram Leasachaidh Boireannaich ann an Àiteachas	• Brosnaichidh sinn lìbhrigeadh chùrsaichean Prògram Leasachaidh Boireannaich ann an Àiteachas a tha gu sònraichte do na h-Eileanan sa bhliadhna ionmhais 2024-25.	• Sa mheadhan ùine
	• Bheir sinn seachad taic chuimsichte do Mhaoineachadh Trèanaidh Practaigeach gus an gabh cùrsaichean trèanaidh a chumail ann an eileanan.	• Leantainneach
	• Bheir sinn seachad taic le cosgaisean siubhal is bith-beò a bharrachd do bhoireannaich eileanach airson a dhol gu cùrsaichean air tìr-mòr.	• Leantainneach
	• Cumaidh sinn oirnn a' brosnachadh trèanadh air-loidhne agus aghaidh-ri-aghaidh airson bhoireannaich ann an eileanan na h-Alba.	• Leantainneach
	• Brosnaichidh sinn buidhnean Boireannaich ann an Àiteachas gus lìonrachadh a chur air adhart sna h-eileanan.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear le ùghdarrasan ionadail buntainneach gus planaichean gnìomh ullachadh airson roinn a' bhìdhe is na dighe gus taic a chumail ri fàs na roinne sin ann an eileanan, a' gabhail a-steach fòcas air roinn ro-chudromach an Uisge-beatha.	• Leanaidh sinn oirnn a' conaltradh le Biadh is Deoch na h-Alba agus prìomh luchd-ùidh eile sa ghnìomhachas tro fho-bhuidhnean riaghaltais agus diofar phlanaichean gnìomh bìdh is dighe gus cothroman a chomharrachadh gus barrachd taic a thoirt dhan roinn agus gus cuideachadh gus fàs eaconamach a bhrosnachadh. Tro bhith a' buileachadh ro-innleachd gnìomhachas a' bhidhe is na dighe "Sustaining Scotland, Supplying the World" cumaidh sinn oirnn a' toirt maoineachadh agus taic do na buidhnean bìdh roinneil againn, a' gabhail a-steach nan trì buidhnean eileanach, a' toirt cothrom dhaibh gnìomhachasan bìdh is dighe ionadail a bhrosnachadh gus neart agus seasmhachd a thogail san fhad ùine.	• Leantainneach
Obraichear le ùghdarrasan ionadail buntainneach gus am brosnachadh gus barantas Food for Life fhaighinn gus cuideachadh le bhith a' brosnachadh solar ionadail anns an roinn phoblaich.	• Tha sinn a' cumail oirnn a' toirt taic do lìbhrigeadh a' Phrògraim Food for Life (FFL) air feadh na h-Alba, le fòcas gu sònraichte air biadh sgoile. An-dràsta tha 15 comhairlean aig a bheil creideas FFL, agus fhuair Arcaibh teisteanas ìre umha ann an 2020-21 agus fhuair Sealltainn ìre umha ann an 2021-22. • Ann an 2024-25, cumaidh Comann na h-Ùire orra ag obair le sgoiltean gus teisteanasan a chumail a bharrachd air a bhith a' feuchainn ri prionnsapalan FFL fhighe a-steach ann an roinn Phoblach na h-Alba san fharsaingeachd.	• Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 3 – Còmhdhail

Seirbheisean còmhdhail a leasachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Eta, Hitrans, VisitScotland, Bòrd Coimhearsnachd Calmac, ZetTrans, Com-pàirteachas Còmhdhail Shrath Chluaidh.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear cinnteach gun tèid làn 'dìon-eileanach' a dhèanamh air gach poileasaidh, ro-innleachd agus seirbheis còmhdhail aig an àm seo agus san àm ri teachd gus am bi iad a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan eileanach.	• Leanaidh Còmhdhail Alba air a' dèanamh Measaidhean Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach agus a' cumail co-chomhairle le luchd-ùidh nan eilean a thaobh ro-innleachdan agus poileasaidhean san àm ri teachd.	• Leantainneach
Nithear conaltradh ri ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan eileanach agus luchd-obrachaidh còmhdhail ann a bhith ag ullachadh riaghailtean agus stiùireadh airson riaghailtean airson seirbheisean bus fo Achd na Còmhdhail (Alba) 2019, a tha ag amas air comas a thoirt do dh'ùghdarrasan ionadail freagairt nas fheàrr a thoirt air feumalachdan ionadail.	• Tha Riaghaltas na h-Alba a-nis air a h-uile cumhachd bus taobh a-staigh Achd 2019 a lìbhrigeadh agus a-nis is urrainn do dh'ùghdarrasan còmhdhail ionadail beachdachadh air na cumhachdan uile a tha ann dhaibh. Tha seo a' gabhail a-steach obair com-pàirteachais, ceadan-ruith agus seirbheisean air an ruith le ùghdarrasan ionadail, a bhios aca còmhla ris a' chomas aca a bhith a' toirt subsadaidh do sheirbheisean. Thèid barrachd riaghailtean agus stiùireadh a chur an gnìomh ann an 2024, a bheir làn bhuaidh do na cumhachdan sin, agus cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le luchd-ùidh fhad 's a thathar gan cruthachadh.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Cruthaichear plana fad-ùine agus prògram tasgaidh airson aiseagan ùra agus leasachadh air puirt gus seasmhachd, earbsachd, agus comas a leudachadh agus gus eimiseanan a lùghdachadh gus misneachd a thoirt do choimhearsnachdan eileanach mun dealas leantainneach againn.	• Chaidh an dreachd ùraichte de Phlana nan Soithichean is nam Port fhoillseachadh airson co-chomhairleachadh poblach air 1 Gearran 2024. Fiosraichidh na seallaidhean bho choimhearsnachdan agus luchd-ùidh obair crìochnachaidh air a' Phlana le dùil an sgrìobhainn mu dheireadh fhoillseachadh nas fhaide air adhart ann an 2024.	• San ùine ghoirid
Cruthaichear Plana Aiseagan1 ùr gus cur ri lìbhrigeadh nan amasan aig ro-innleachdan nas fharsainge aig Riaghaltas na h-Alba mar a tha air a chur an cèill ann an Ro-innleachd Nàiseanta na Còmhdhail agus anns a' Phlana Nàiseanta seo airson nan Eilean.	• Chaidh dreach Dhòigh-obrach airson Plana Ceangailteachd nan Eilean agus Plana nan Soithichean is nam Port ùraichte fhoillseachadh airson co-chomhairleachadh poblach air 1 Gearran 2024. Chaidh prìomh thoraidhean agus freagairtean tòiseachail dhan cho-chomhairle agus dhan chom-pàirteachadh coimhearsnachd fhoillseachadh air 3 Sultain 2024. • Is e adhbhar Plana Ceangailteachd nan Eilean a bhith a' mìneachadh mar a bhios seirbheisean aiseig, air an lìbhrigeadh, agus air an neartachadh, le taic bho mhodhan còmhdhail eile, ag obair a dh'ionnsaigh lèirsinn fhad-ùine, le taic bho phrìomhachasan soilleir agus builean comharraichte do dhaoine agus àiteachan, stèidhichte air a bhith a' cumail taic ri lìbhrigeadh Ro-innleachd Nàiseanta na Còmhdhail agus Plana Nàiseanta nan Eilean.	• San ùine ghoirid • Leantainneach

1 'S e Plana Ceangailteachd nan Eilean a chanar ri Plana nan Aiseagan a-nis.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear ath-sgrùdadh air buaidh Cosgais Co-ionann ri Rathad (RET) mar phàirt den ath Phlana Aiseagan, agus beachdaich air na roghainnean poileasaidh a thaobh faraidhean aiseig san àm ri teachd a bhios a' coileanadh feumalachdan nan eileanach agus a chumas taic ri eaconamaidhean eileanach.	• Tha am pàipear Dreachd Dòigh-obrach Ro-innleachdail airson Plana Ceangailteachd nan Eilean, a chaidh fhoillseachadh airson co-chomhairleachadh poblach air 1 Gearran 2024, a' cur air adhart gealltanas gus beachdachadh mionaideach a thoirt air adhart air grunn mholaidhean air faraidhean aiseig san àm ri teachd.	• Sa mheadhan ùine
Mar phàirt de Phlana nan Aiseagan*, nithear ath-sgrùdadh agus cuir air adhart amalachadh eadar aiseagan agus modhan còmhdhail eile air tìr-mòr agus eileanan, le sùil cleachdadh còmhdhail ghnìomhach, phoblach no cho-roinnte a dhèanamh nas fheàrr airson turasan slàn, no pàirtean de thursan gu no bho eileanan ann an dòigh ruigsinneach agus air prìs reusanta.	• Tha obair a' dol air adhart air cruthachadh Plana Siubhail air adhart is Ceanglaichean mar eileamaid de Phlana Ceangailteachd nan Eilean (ICP). Thèid raointean prìomhachais a thoirt air adhart mar phrògram leantainneach ann an co-obrachadh le luchd-obrachaidh an lìonra aiseig againn, solaraichean modhan còmhdhail eile, agus luchd-ùidh iomchaidh a' gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail. • Tha obair a' dol air adhart gu math le Calmac agus ScotRail gus Aonta Com-pàirteachais a chruthachadh gus dòigh-obrach nas amalaichte a chur an comas.	• Sa mheadhan ùine • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Cruthaichear agus bheirear a-steach siostam clàraidh agus siostam thiocaidean ùr airson aiseagan Chluaidh agus Innse Gall, le comas Tiocaidean Tapaidh a chleachdadh, an àite an sgeama a th' ann aig an àm seo	• Tha an siostam clàraidh ùr an gnìomh a-nis ach nithear atharrachaidhean air fhathast gus piseach a thoirt air cùisean do chustamairean agus do luchd-obrach mar a bhios iomchaidh.	• Air a chur an gnìomh
Dearbhaich tasgaidhean còmhdhail ro-innleachdail bho na coimhearsnachdan eileanach againn tro STPR2 – a dh'fhiosraicheas cuideachd an dàrna Plana Aiseagan aig Còmhdhail Alba.	• Chaidh dreachd phàipearan Dòigh-obrach Ro-innleachdail Plana Ceangailteachd nan Eilean fhoillseachadh airson co-chomhairleachadh poblach air 1 Gearran 2024 agus tha iad a' gabhail a-steach beachdachadh air molaidhean buntainneach ann an STPR2. • Fiosraichidh na seallaidhean bho choimhearsnachdan agus luchd-ùidh obair crìochnachaidh air a' phàipear air Dòigh-obrach Ro-innleachdail le dùil an sgrìobhainn mu dheireadh fhoillseachadh nas fhaide air adhart ann an 2024.	• San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich ann an com-pàirteachas le ùghdarrasan ionadail agus coimhearsnachdan airson a bhith a' leasachadh bun-structar coiseachd is baidhsagal, dealbhadh àite agus ruigsinneachd air baidhsagalan, goireasan, adhartachadh agus foghlam gus coiseachd is baidhsagal a dhèanamh mar an roghainn as mòr-chòrdte airson turasan làitheil goirid a' gabhail a-steach tursan mar phàirt de thursan ioma-mhodh.	• Bheir Còmhdhail Alba cruth-atharrachadh air an t-sruth maoineachaidh airson siubhal gnìomhach, ag atharrachadh a' mhodail lìbhrigidh a bhios a' gabhail a-steach a bhith a' dùnadh Prògram Àiteachan dha na h-Uile aig Sustrans ron Dùbhlachd 2025.	• Leantainneach
	• Bheir Còmhdhail Alba barrachd maoineachaidh gu dìreach do dh'ùghdarrasan ionadail, ag obair còmhla riutha gus pròiseasan a sgioblachadh agus gus àrdachadh a thoirt air astar agus sgèile lìbhrigeadh bun-structair.	• Leantainneach
	• Bheir Còmhdhail Alba cruth-atharrachadh air an t-sruth maoineachaidh airson atharrachadh giùlan siubhail gnìomhach is seasmhach le maoineachadh ga thoirt do Chom-pàirteachasan Còmhdhail Roinneil gus dèiligeadh ri prìomhachasan sna sgìrean aca.	• Leantainneach
	• Tha Còmhdhail Alba cuideachd a' maoineachadh Sustrans, gus oifigearan leabaichte a sholarachadh ann an Arcaibh agus air a' Ghàidhealtachd gus taic a thoirt do na h-ùghdarrasan ionadail sin ann a bhith a' cruthachadh an ro-innleachdan siubhail gnìomhach, planaichean lìonraidh agus pròiseactan ann an 2024-25.	• Leantainneach
Coimheadar air dòighean gus am feum air siubhal a lùghdachadh le bhith a' cleachdadh an t-siostam dealbhaidh gus àiteachan a bhrosnachadh a tha a' toirt dhaoine is sheirbheisean còmhla.	• Tha Frèam Planaidh Nàiseanta 4 (NPF4) a chaidh aontachadh sa Ghearran 2023 a' gabhail a-steach poileasaidh ùr air beatha ionadail, a' gabhail a-steach prionnsapal nàbachdan 20 mionaid a bhios a' ceangal dhaoine ri farsaingeachd de ghoireasan agus de sheirbheisean faisg air an dachaigh. Is e dòigh-obrach shùbailte a th' ann a dh'fhaodadh a bhith eadar-dhealaichte ann an diofar àiteachan air feadh na dùthcha agus a rèir a' cho-theacsa. Chaidh Planning Guidance: Local living and 20 minute neighbourhoods fhoillseachadh sa Ghiblean 2024. Thathar a' toirt air adhart buileachadh agus sgrùdadh NPF4 tron Delivery Programme | Transforming Planning.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Le ùmhlachd do riatanasan mar a tha air am mìneachadh ann an cùmhnantan Seirbheis Aiseig Chluaidh is Innse Gall agus cùmhnantan Seirbheis Aiseag nan Eileanan a Tuath, feuchaidh sinn an-còmhnaidh ri cùisean co-cheangailte ri bathar a leasachadh agus thèid sinn an sàs gu for-ghnìomhach le companaidhean aiseig, coimhearsnachdan agus luchd-ùidh mar a bhios iomchaidh.	• Chaidh dreach Dhòigh-obrach airson Plana Ceangailteachd nan Eilean fhoillseachadh airson co-chomhairleachadh poblach air 1 Gearran 2024. Bha seo a' gabhail a-steach earran air Bathar. Thèid an dòigh-obrach ro-innleachdail a chrìochnachadh nas fhaide air adhart ann an 2024.	• Sa mheadhan ùine

Amas Ro-innleachdail: 4 – Taigheadas

Thoir piseach air taigheadas

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Taigheadas Dùthchail na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Shelter Alba, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Urras Taigheadais Choimhearsnachdan, Fòram Comann Taigheadais Dùthchail is nan Eilean, Tighean Innse Gall, Comainn Taigheadais ionadail.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèan cinnteach gu bheil molaidhean airson riaghailtean air an cur an sàs airson àiteachan còmhnaidh air mhàl airson ùine ghoirid, gus gabhail ri suidheachadh air leth nan coimhearsnachdan eileanach agus gus ullachaidhean sònraichte a chur air dòigh dhaibh far a bheil seo a dhìth.	• Tha sinn air sùil a chumail air buileachadh riaghailtean àiteachan còmhnaidh air mhàl airson ùine ghoirid agus tha sinn air Achd Riaghladh Chatharra (Alba) 1982 (Ceadachadh Àiteachan-còmhnaidh air Mhàl airson Ùine Ghoirid) Òrdugh (Atharrachadh) 2024 a thoirt a-steach gus ùrachadh teicnigeach a dhèanamh air an sgeama ceadachaidh, ris an do ghabh a' Phàrlamaid air 26 Ògmhios 2024. Dh'fhoillsich sinn measaidhean buaidh, a' gabhail a-steach measadh buaidh air coimhearsnachdan eileanach. • Tha cumhachdan aig ùghdarrasan ionadail a-nis raointean smachd airson àiteachan còmhnaidh air mhàl airson ùine ghoirid a thoirt a-steach gus an àireamh de dh'àiteachan còmhnaidh air mhàl airson ùine ghoirid a riaghladh san sgìre aca.	• Air a chur an gnìomh

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèan am feum as fheàrr den stoc taigheadais uile, a' gabhail a-steach toglaichean trèigte agus roghainnean airson ceannachd èigneachail.	• Tro Thaigheadas gu 2040 tha sinn air gealltainn raon de cheuman a ghabhail gus am bi dachaighean falamh air an cleachdadh a-rithist, a' gabhail a-steach sgrùdadh gus fiosrachadh mar a lìbhrigeas sinn na gnìomhan eile. Choimhead an rannsachadh neo-eisimeileach air sgèile, feartan agus suidheachadh thaighean falamh, agus air èifeachdas eadar-theachdan gus an toirt air ais gu feum. Chuir na co-dhùnaidhean taic ris an dòigh-obrach againn agus sheall iad gur ann aig ìre ùghdarrasan ionadail a nithear an t-eadar-theachd as cosg-èifeachdaiche, le oifigearan sònraichte airson dachaighean falamh ag obair còmhla ri sealbhadairean prìobhaideach gus dachaighean a thoirt air ais gu cleachdadh.	• San ùine fhada
	• Cumaidh sinn oirnn a' maoineachadh agus a' toirt taic do Chom-pàirteachas Dachaighean Falamh na h-Alba a tha air cha mhòr 11,000 taighean falamh a thoirt air ais gu bhith air an cleachdadh a-rithist.	• Leantainneach
	• Anns a' Ghiblean 2023 chuir sinn co-chomhairle air bhog air molaidhean gus a' chìs chomhairle àrdachadh air dàrna dachaighean agus dachaighean a tha falamh fad ùine fhada. Chaidh na riaghailtean seo atharrachadh gus 1) ùine a thoirt seachad saor bhon chìs comhairle a bharrachd nuair a cheannaicheas sealbhadair ùr taigh falamh agus nuair a thathar a' dèanamh obair ùrachaidh no càraidh; 2) leigeil le ùghdarrasan ionadail 100% a bharrachd a chur air cìs na comhairle air dàrna dachaighean bho 1 Giblean 2024 bhios a' fàgail gu bheil iad a rèir nan cumhachdan a th' ann mar-thà a thaobh dachaighean falamh. Leanaidh sinn oirnn a' bruidhinn mu roghainnean eile le Riaghaltas Ionadail stèidhichte air mion-sgrùdadh air freagairtean co-chomhairle, a' gabhail a-steach àrdachadh a dh'fhaodadh a bhith air a' phrìs nas àirde na 100%.	• Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèan cinnteach gum bi ruigsinneachd nas fheàrr air dachaighean do dhaoine a tha ag iarraidh a dhol a dh'fhuireach ann an coimhearsnachdan eileanach, no a bhith a' tilleadh do choimhearsnachdan eileanach. Beachdaichidh sinn air na dòighean as fheàrr gus seo a dhèanamh, ag obrachadh le ùghdarrasan ionadail agus luchd-ùidh iomchaidh; nì sinn sgrùdadh air na roghainnean seo uile gus seo a dhèanamh, a' dèanamh deagh fheum air na dachaighean a th' ann mar-thà agus air dachannan ùra	• Dh'fhoillsich sinn Plana Gnìomh Taigheadais Dùthchail is Eileanach san Dàmhair 2023, gus feumalachdan taigheadais nan coimhearsnachdan sin a choileanadh, agus gus daoine a ghlèidheadh sna coimhearsnachdan sin agus gus daoine a tharraing annta. Tha am plana gnìomh na cheum cudromach ann a bhith a' cur aghaidh air na dùbhlain agus tha e a' gabhail a-steach raon de ghnìomhan gus taic a chumail ri bhith a' lìbhrigeadh nan dachaighean ceart anns na h-àiteachan ceart agus sinn ag obair le raon de chom-pàirtichean.	• Air a chur an gnìomh
	• Tha sinn air gealltainn 110,000 dachaigh air prìs ruigsinneach a lìbhrigeadh ro 2032, le 70% dhiubh sin airson màl sòisealta, a' gabhail a-steach co-dhiù 10% ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach.	• San ùine fhada
	• Gus na dùbhlain a tha an lùib a bhith a' fastadh agus a' cumail luchd-obrach ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach aithneachadh, tha sinn a' dèanamh cinnteach gum bi suas ri £25 millean ri fhaighinn bhon bhuidseit againn airson solar taigheadais aig prìs reusanta thar na h-ùine 2023-2028. Bheir am maoineachadh taic do dh'ùghdarrasan ionadail agus do dh'uachdarain shòisealta clàraichte gus togalaichean iomchaidh a th' ann mar-thà a cheannach a dh'fhaodar a chur air màl gu dìreach no air màl do luchd-fastaidh gus dachaighean a sholarachadh do luchd-fastaidh airson phrìomh luchd-obrach.	• San ùine fhada
	• Agus sinn ag aithneachadh cho cudromach 's a tha taigheadas a tha air a stiùireadh leis a' choimhearsnachd ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach, tha sinn a' toirt seachad pasgan de thaic-airgid, air a cho-mhaoineachadh le Nationwide Foundation, suas ri £960,000 thairis air an ùine 2023-24 gu 2025-26.	• Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèan cinnteach gun tèid beachdachadh air a' bhuaidh air coimhearsnachdan Gàidhlig nuair a thathar a' cruthachadh poileasaidhean taigheadais	• Thathar an dùil gun dearbhaich Ro-innleachdan Taigheadais Ionadail air an ullachadh le ùghdarrasan ionadail mar a thug conaltradh agus co-chomhairle coimhearsnachd buaidh air a bhith a' sgrìobhadh bhuilean gus prìomhachasan, planaichean, agus targaidean nàiseanta a lìbhrigeadh, agus mar a tha am Prionnsapal Àite2 ga chleachdadh gus atharrachadh a lìbhrigeadh taobh a-staigh choimhearsnachdan agus gus na builean a thathar ag iarraidh a choileanadh.	• Leantainneach

2 Tha Prionnsapal an Àite ag amas air tuigse choitcheann air àite a bhrosnachadh, cho math ri tuigse gum feumar dòigh-obrach nas aonaichte, co-obrachail a chleachdadh a thaobh seirbheisean agus stòrasan ann an àite gus am bi builean nas fheàrr aig daoine agus na coimhearsnachdan sa bheil iad a' fuireach. Tha Prionnsapal an Àite sùbailte – tha e a' brosnachadh agus a' cur an comas sùbailteachd ionadail ann a bhith a' dèiligeadh ri cùisean agus suidheachaidhean ann an diofar àiteachan.

Amas Ro-innleachdail: 5 – Bochdainn Connaidh

Ìrean de bhochdainn connaidh a lùghdachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Shelter Alba, Cumhachd Ionadail Alba, Cumhachd Coimhearsnachd na h-Alba, Home Energy Scotland, Comainn Taigheadais.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Nithear ath-sgrùdadh air mar as urrainn sgeamaichean lìbhrigidh obrachadh nas fheàrr aig an ìre ionadail agus air maoineachadh do choimhearsnachdan eileanach.	• Chaidh sgeama Dachaighean nas Blàithe Alba ath-bhogadh san Dàmhair 2023 agus chaidh ath-sgrùdadh a dhèanamh air slatan-tomhais ion-roghnachd gus dèanamh cinnteach gu bheil e fhathast a' ruighinn an luchd-amais air a bheilear ag amas agus a' toirt taic do dhachaighean le bochdainn connaidh. • Ruithidh sinn Maoin Èiginn Cosgaisean nan Eilean a-rithist ann an 2024-25. Tha a' mhaoin ag amas air taic a thoirt seachad sa bhad dhaibhsan a tha a' fulang mar thoradh air èiginn nan cosgaisean bith-beò, tro bhith a' riarachadh maoin gu dìreach do na sia ùghdarrasan ionadail eileanach.	• San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 6 – Ceangailteachd Dhidseatach

Ceangailteachd didseatach a leasachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Ionad 5G na h-Alba, Ofcom, DSIT na RA, Solaraichean Seirbheis Eadar-lìn, Openreach, Solaraichean Fòn-làimhe, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Leasachadh Sgilean na h-Alba, Coimhearsnachdan Eileanach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Thoir cruth atharrachadh air càileachd nan seirbheisean bann-leathann a tha rim faighinn air feadh nan eileanan	• Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' tasgadh £384 millean ann an cùmhnant Ruighinn 100% (R100) a Tuath a tha a' gabhail a-steach a' mhòr-chuid de na h-eileanan Albannach air a bheil sluagh. • Bidh Riaghaltas na h-Alba a' stiùireadh lìbhrigeadh solair ionadail is roinneil ann an Alba mar phàirt de Phròiseact Gigabit aig Riaghaltas na RA, agus gnìomhachd co-stiùirichte ann an Alba a thig bhon fhrèam solarachaidh aig ìre na RA. Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' cur ìmpidh air Riaghaltas na RA gus dèanamh cinnteach gu bheil planaichean an sàs gus ceanglaichean fìor-luath a thabhann do thogalaichean a tha Riaghaltas na RA a' meas 'Glè Dhoirbh a Ruigsinn' a rèir Pròiseact Gigabit.	• Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine
Ùghdarraich ceangailteachd le comas gigabit gu àiteachan eileanach air an sònrachadh tro phrògram R100, le barrachd choimhearsnachdan eileanach gu bhith a' faighinn buannachd às nuair a bhios cùmhnantan air an crìochnachadh nas fhaide dhan bhliadhna seo.	• Bidh an obair togail cùmhnant R100 uile a' lìbhrigeadh fibre dhan togalach (*Fibre to the premises* – FTTP), comasach air astar gigabit a lìbhrigeadh – a' cur choimhearsnachdan eileanach ann an Alba air thoiseach air càch, fiù 's an taca ri mòran sgìrean bailteil. • Tro chùmhnant an R100 a Tuath, cumaidh sinn oirnn a' lìbhrigeadh le còrr is 12,000 togalach ann an coimhearsnachdan eileanach an dùil ceangal comasach air gigabit fhaighinn. Ann an 2024-25 tha sinn an dùil togalaichean a cheangal ann an Westray, Eday, Rousay agus Shapinsay ann an Arcaibh; Unst agus Whalsay ann an Sealtainn; agus eileanan Mhuile is Ì tron chùmhnant R100 Tuath	• Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Iarr air Riaghaltas na RA prìomhachas tràth a chur air tasgadh ann an eileanan na h-Alba mar phàirt de na planaichean gus bann-leathann fibre a sgaoileadh a-mach ro 2025.	• Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le Ministearan na RA gus dèanamh cinnteach gum faigh Alba cuibhreann cothromach de mhaoineachadh Pròiseact Gigabit, a' cur iompaidh Riaghaltas na RA ìre maoineachaidh a riarachadh a chuireas an comas tasgadh tràth ann an eileanan na h-Alba.	• Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Iarr air Ofcom aghaidh a chur air na duilgheadasan a tha ro na coimhearsnachdan eileanach nuair a thathar a' dealbhadh riaghladh agus poileasaidhean a thaobh tele-chonaltraidh. Dh'aontaich sinn cuideachd coinneamh a ghairm le Ofcom agus riochdairean eileanach gus coimhead air mar a ghabhadh uidheaman-smachd riaghlaidh (m.e. rùpan speactraim) a chleachdadh gus cur ri còmhdachadh fhòn-làimhe agus bann-leathann) agus gus dèanamh cinnteach gun tèid feumalachdan nan eileanan a thoirt fa-near do Roinn Didseatach, Cultair, Meadhanan agus Spòrs (DCMS) ann an leasachadh poileasaidh aig ìre na RA.	• Leanaidh sinn oirnn ag obair le com-pàirtichean eileanach a' gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan agus gnìomhachas gus fianais a chruinneachadh mu fheumalachdan nan eilean a thaobh còmhdach fòn-làimhe is bann-leathann. • Tha Riaghaltas na h-Alba a' leantainn air adhart ag obair gu dlùth le riochdairean bho Oifis a' Chonaltraidh (OFCOM) gus dèanamh cinnteach gu bheil leas na h-Alba air an riochdachadh agus gu bheil cùis sam bith a thèid a thogail a thaobh na bliadhna air thoiseach a' nochdadh san Lèirmheas Ruigsinneachd air Telecoms a tha ri thighinn. Tha seo cuideachd a' gabhail a-steach a bhith a' co-òrdanachadh còmhradh cunbhalach eadar OFCOM agus riochdairean bhon Roinn Didseatach, Cultair, Meadhanan agus Spòrs (DCMS) le luchd-conaltraidh singilte aithnichte aig ùghdarrasan ionadail airson ceangailteachd didseatach, a' gabhail a-steach riochdairean bho choimhearsnachdan eileanach.	• Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Tro Ionad 5G na h-Alba, a’ togail air na deuchainnean 5G RuralFirst a tha a’ dol air adhart ann an Arcaibh an-dràsta, agus ag obair le com-pàirtichean a’ gabhail a-steach Ofcom, dh’aontaich sinn argamaidean a chur air adhart airson 5G dùthchail gus aghaidh a chur air an sgaradh eadar sgìrean dùthchail is bailteil a’ cleachdadh teicneòlas 5G.	• Ag obair le Ionad 5G na h-Alba, agus ann an com-pàirteachas le Pròiseact New Thinking 5G, cumaidh sinn oirnn a’ sgrùdadh adhartas air deuchainnean air lìonra leabaidh-deuchainn 5G ioma-eileanach (a’ gabhail a-steach ruigsinneachd stèidhichte gun uèir agus co-roinn speactraim) agus prìomh thagraidhean cùise cleachdaidh 5G agus Eadar-lìon nan Nithean (*Internet of Things* – IoT) (a’ gabhail a-steach lùths agus biadh is deoch), agus nì sinn sgrùdadh air mar a ghabhas toraidhean na deuchainn agus na leasanan a dh’ionnsaichear àbhaisteachadh agus mar as urrainn dhaibh poileasaidh gus dèiligeadh ris an sgaradh didseatach dùthchail fhiosrachadh. • Chaidh lìonraidhean prìobhaideach 5G a thogail ann am Westray agus Papa Westray, agus ann am Flotta agus Hoy, ag obair còmhla ri com-pàirtichean ionadail sna h-eileanan: Cloudnet IT Services agus Comhairle Arcaibh. Chaidh seachd ionadan lìonra prìobhaideach 5G dùthchail a stàladh uile gu lèir, a’ toirt ceanglaichean do 68 luchd-deuchainn thar nan coimhearsnachdan eileanach sin. Chaidh prìomh lìonra 5G a stèidheachadh le siostam sgrùdaidh lìonra a chaidh a chruthachadh airson gnìomhachd an lìonraidh. Ged a thàinig gnìomhachd stàlaidh fhiosaigeach gu crìch sa Mhàrt 2022, tha sgioba a’ phròiseict air an lìonra a chumail suas agus a ruith, agus tha e air innleadaireachd a bharrachd a dhèanamh gus am bi sgòp ann airson pròiseactan tionnsgalach eile.	• Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich còmhla ri com-pàirteachasan ath-leumachd ionadail agus solaraichean tele-chonaltraidh gus am brosnachadh a bhith a' cuimseachadh air ath-leumachd cheanglaichean dàta gu agus bho na h-eileanan; agus	• Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air ag obair le com-pàirteachasan ath-leumachd iomchaidh gus dùbhlan sam bith a thaobh ath-leumachd cheanglaichean dàta gu/bho na h-eileanan a chomharrachadh.	• Leantainneach
Sgaoil clubaichean còdachaidh agus prògraman in-ghabhalach didseatach stèidhichte sa choimhearsnachd air feadh nan eilean.	• Ionnsaichidh sinn bho na prògraman a tha gan lìbhrigeadh mar-thà ann an coimhearsnachdan eileanach agus bheir sinn taic ri bhith gan cur an gnìomh air feadh nan eilean.	• Sa mheadhan ùine

Amas Ro-innleachdail: 7 – Slàinte, Cùram Sòisealta agus Sunnd

Slàinte agus sunnd a leasachadh agus a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, TSIan, Com-pàirteachasan Planadh Coimhearsnachd, Lìonra nan Eileanach Òga, NHS na h-Alba, Bùird Slàinte Ionadail, Colaiste Rìoghail nam Mnathan-glùine, **spòrs**alba, Sgoiltean Gnìomhach, Comhairle Spòrs na h-Alba, Samaritans Alba, Cobhair nam Ban Alba, Age Concern Alba, Slàinte Phoblach Alba, Fòram Drogaichean na h-Alba, Fòcas air Alcol Alba, Fiosrachadh Alcoil Alba, Coimhearsnachdan Eileanach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich le Bùird Seirbheis na Slàinte, Ùghdarrasan Ionadail agus Com-pàirteachasan Slàinte is Cùram Sòisealta gus dèanamh cinnteach gu bheil seirbheisean slàinte agus cùram sòisealta ann dhaibhsan sna h-eileanan	• Cumaidh Co-bhùird Amalachaidh orra ag obair gu dlùth le Com-pàirteachasan Slàinte is Cùram Sòisealta gus dèanamh cinnteach gun tèid an suidheachadh sònraichte aig gach eilean aithneachadh. • Cumaidh Com-pàirteachasan Deoch-làidir is Drugaichean ann an sgìrean eileanach orra a' beachdachadh air mar a dh'fhuasglar na dùbhlain a tha mu choinneamh sgìrean dùthchail. Ann an cuid de chùisean, thèid measadh structarail a chleachdadh, a' coimhead air an ìre is gu bheil sgiobaidhean air cur gu mòr ri roghainnean is cùram tro theicneòlas, siubhal agus modailean cùraim. Tha adhartas air a chomharrachadh anns an Aithisg Inbhean Làimhseachaidh le Cuideachadh bho Chungaidh-leigheis (MAT) a chaidh fhoillseachadh le Slàinte Phoblach na h-Alba.	• Leantainneach • Leantainneach
Comharraichear agus bheirear am follais deagh chleachdadh, gu sònraichte a thaobh leasachadh sheirbheisean ann an eileanan agus sgìrean iomallach eile.	• Cumaidh sinn oirnn a' buileachadh nam molaidhean bho aithisg 'Shaping the Future Together: Remote and Rural General Practice Working Group'. • Chaidh an t-Ionad Nàiseanta airson Slàinte is Cùram Sòisealta Iomallach is Dùthchail a stèidheachadh san Dàmhair 2023. Tha an t-Ionad a' dèanamh conaltradh le luchd-ùidh gus tuigse nas fheàrr fhaighinn air na feumalachdan agus na cothroman anns na sgìrean eileanach againn. Tha obair a' dol air adhart gus taic a thoirt do bhùird-slàinte agus Com-pàirteachasan Slàinte is Cùram Sòisealta ann a bhith a' dealbhadh agus a' lìbhrigeadh sheirbheisean.	• San ùine fhada • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Cùm taic ri leudachadh NHS Near Me/Attend Anywhere, agus iomairtean slàinte didseatach eile, gus siubhal nach eil a dhìth a lùghdachadh, agus gus an tèid barrachd cùraim a thoirt seachad sna h-eileanan.	• Thèid NHS Near Me a chleachdadh fhathast gus barrachd sùbailteachd a thoirt seachad, agus cuideachd gus taic a thoirt do dh'obair air astar, a' lùghdachadh an fheum air siubhal agus a' brosnachadh barrachd ruigsinneachd air seirbheisean sònraichte. • Tha obair solarachaidh air fuasgladh didseatach 'Aon Turas a-mhàin do dh'Alba' airson foghlam agus rianachd tinneas an t-siùcair seòrsa 2 leantainneach agus tha e na phàirt de dh'obair cruth-atharrachadh didseatach nas fharsainge air a stiùireadh le ANIA, a bhios a' coimhead air cùis gnìomhachais airson Fuasgladh Didseatach airson Tinneas an t-Siùcair seòrsa 2 agus airson a bhith a' cur bacadh air.	• Leantainneach • Leantainneach
Cùm taic ri ùghdarrasan ionadail iomchaidh gus goireasan spòrs a dhealbhadh agus a leasachadh sna h-eileanan a tha a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan.	• Leanaidh **spòrs**alba orra a' dol an sàs gu ro-innleachdail le ùghdarrasan ionadail (tro na pròiseasan planaidh calpa aca) agus le coimhearsnachdan eileanach a thaobh cothroman gus solar ghoireasan ionadail nas fheàrr a lìbhrigeadh airson spòrs is gnìomhachd chorporra. • Tha **spòrs**alba agus Sgioba nan Eilean aig Riaghaltas na h-Alba a' leantainn air adhart a' còmhradh ri Comhairle Arcaibh a thaobh goireasan ionadail nas fheàrr mar phàirt den ullachadh airson Geamannan nan Eilean ann an Arcaibh 2025 agus nas fhaide air adhart.	• Leantainneach • Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich le Comhairle Arcaibh agus com-pàirtichean eile gus na Geamaichean Eileanach ann an Arcaibh ann an 2023 a chleachdadh gus leasachadh spòrs adhartachadh anns an eilean.	• Cumaidh **spòrs**alba air a' toirt taic do Chomhairle Arcaibh, Comataidh Eagrachaidh Arcaibh agus comainn spòrs ionadail gus luach a chur ri Geamannan Eadar-nàiseanta nan Eilean ann an 2025 a bhith ann an Arcaibh tro bhith a' cruthachadh bun-structar ionadail de dhaoine, àiteachan agus chothroman adhartachaidh. • Leanaidh **spòrs**alba air ag obair còmhla ri Oifigear Co-ionad Spòrs Coimhearsnachd agus le Comataidh Co-òrdanachaidh Gheamannan Eileanan Arcaibh gus prògram foghlaim is leasachaidh stèidhichte air feumalachdan a lìbhrigeadh do chòidsichean agus saor-thoilich.	• Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich leis na com-pàirtichean againn gus cur às do leth-bhreith, sàrachadh agus fòirneart mì-laghail agus gus ceumannan a ghabhail gus cuideachadh le bhith a' brosnachadh co-ionannachd agus a' coileanadh nan diofar fheumalachdan aig daoine.	• Tha modail Bairns' Hoose a' toirt cothrom do dh'Alba dòigh-obrach a bhith aice le clann aig a' chridhe a thaobh a bhith a' lìbhrigeadh ceartas, cùram agus ath-shlànachadh do chloinn a dh'fhulaing droch-dhìol no cron. Chaidh Bun-inbhean Bairns' Hoose Nàiseanta fhoillseachadh sa Chèitean 2023, le Bun-inbhe 3.4 mar a leanas: "Gheibh clann ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach cothrom air Bairns' Hoose ann an dòigh a tha ceart dhaibh." Bhon Dàmhair 2023, tha com-pàirteachasan treòrachaidh (air a dhèanamh suas de ùghdarrasan ionadail, poileis, com-pàirtichean slàinte agus treas roinn) air a bhith a' dèanamh deuchainnean air na Bun-inbhean seo, a' gabhail a-steach ann an suidheachaidhean eileanach. Ron Fhoghar 2026, bidh eòlas gu leòr againn air mar a tha na Bun-inbhean ag obair ann an diofar cho-theacsan gus plana Bairns' Hoose nàiseanta a chruthachadh a ghabhas atharrachadh a rèir feumalachdan ionadail agus a bhios a' toirt seachad cùram den aon chàileachd. Thèid an ìre treòrachaidh, a thèid a chrìochnachadh ron Mhàirt 2027, a leantainn le ìre sgaoilidh mean air mhean.	• Sa mheadhan ùine
	• Tha am Modail Agallamh Cloinne Albannach ùr airson Co-agallamhan Rannsachaidh (*Child Interview Model of Joint Investigative Interviews* – JLL), ga thoirt a-steach gu nàiseanta agus tha e na chlach-oisinn aig Bairns' Hoose. Tha am Modail a-nis an gnìomh anns a h-uile ùghdarras ionadail ach a-mhàin Arcaibh is Sealtainn a tha, le taic bhon sgioba JII Nàiseanta, a' cumail orra a' meòrachadh air an ro-innleachd as fheàrr gus dèanamh cinnteach gu bheil an dòigh-obrach ùr seo ri fhaighinn do chloinn agus daoine òga nan coimhearsnachdan. Thathar an dùil gum bi am Modail ri fhaighinn anns gach sgìre ro dheireadh 2024.	• Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
	• Is e prògram atharrachadh giùlain a th' anns an t-Siostam Chailleanach a tha aithnichte gu h-eadar-nàiseanta airson atharrachadh giùlain airson daoine a nì droch dhìol san dachaigh a tha a' gabhail a-steach a bhith ag obair leis an teaghlach gu lèir gus cunnart croin a lùghdachadh do bhoireannaich is do chloinn. Thathar a' beachdachadh air na leasanan a chaidh ionnsachadh aig àm COVID-19 agus mu fheumalachdan choimhearsnachdan eileanach. Bidh sinn fhathast a' tasgadh ann an eadar-theachdan a bheir seachad fianais gun urrainn dhuinn beachdan eucoirich atharrachadh. Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh rannsachadh le Ceartas Coimhearsnachd na h-Alba air an dòigh as sàbhailte agus as èifeachdaiche san urrainn dhuinn gus cur ri ruigsinneachd an t-Siostaim Chailleanaich air feadh na h-Alba.	• Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Cuir aghaidh air beàrn dàta sam bith co-cheangailte ri co-ionannachd, slàinte is sunnd a thaobh, mar eisimpleir, boireannaich is nigheanan, torrachas agus màthaireachd, ath-shònrachadh gnè agus taobhadh feise.	• Tha Ro-innleachd Sàbhailte gu Co-ionann na h-Alba a chaidh fhoillseachadh san Dùbhlachd 2023 ag aithneachadh gum faodadh dùbhlain shònraichte a bhith aig boireannaich a tha a' fuireach ann an coimhearsnachdan eileanach, leithid dìth àiteachan far am faigh iad fasgadh no cuideachadh nuair a tha iad ann an cunnart.	• Sa mheadhan ùine
	• Tha a' mhaoin Lìbhrigeadh Sàbhailte gu Co-ionann a' toirt taic do bhuidhnean san treas roinn agus buidhnean poblach gus cur ri amasan, prìomhachasan agus builean na ro-innleachd Sàbhailte gu Co-ionann. Tha i a' maoineachadh raon de bhuidhnean a tha ag obair ann an coimhearsnachdan eileanach a' gabhail a-steach Cobhair nam Ban Arcaibh agus Rape Crisis Centre nan Eilean Siar.	• San ùine ghoirid
	• Tha Riaghaltas na h-Alba air Bòrd Pròiseact Maoineachaidh Seasmhach a stèidheachadh gus ar gealltanas a thoirt air adhart gus modail maoineachaidh seasmhach is sùbailte a chruthachadh airson seirbheisean Fòirneart an Aghaidh Bhoireannaich is Nigheanan. Tha an Riaghaltas agus COSLA nan co-chathraichean air a' Bhòrd Pròiseict agus tha e a' toirt còmhla farsaingeachd de bhuidhnean san roinn phoblaich agus de bhuidhnean speisealach san treas roinn, a' gabhail a-steach riochdachadh eileanach.	• San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Beachdaich air a' cho-chomhairle againn air cùram taobh a-muigh na sgoile tro bheil sinn air beachdan a chruinneachadh bho phàrantan mu na dùbhlain a tha ann le bhith a' faighinn cothrom air cùram-chloinne agus air raon de ghnìomhachdan airson clann aig aois sgoile ann an coimhearsnachdan eileanach. Bidh freagairtean dhan cho-chomhairle againn, cho math ri conaltradh leantainneach, a' fiosrachadh obair leasachaidh air frèam ro-innleachdail san àm ri teachd a thèid fhoillseachadh ro dheireadh na teirm pàrlamaidich seo.	• Tha Frèam Lìbhrigeadh Cùram-chloinne aig Aois Sgoile a chaidh fhoillseachadh anns an Dàmhair 2023, a' mìneachadh ar gealltanais gus fuasglaidhean cùram-chloinne a chruthachadh agus gus deuchainn a dhèanamh orra, a tha a' cumail taic ri seasmhachd seirbheisean cùram-chloinne ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach. Tha sinn air Coimhearsnachd a Ghabh Ris a' Phrògram gu Tràth a stèidheachadh ann an Sealtainn far am bi sinn ag obair leis an ùghdarras ionadail agus com-pàirtichean gus tuigse fhaighinn air na tha a dhìth gus taic a thoirt do shiostaman cùram-chloinne a tha iomchaidh gu h-ionadail, taobh a-staigh choimhearsnachdan eileanach.	• San ùine ghoirid • Leantainneach
Dèan cinnteach gu bheil seirbheisean slàinte, cùram sòisealta agus sunnd rim faighinn tro mheadhan na Gàidhlig gus taic a thoirt do choimhearsnachdan Gàidhlig eileanach.	• Tha an dà chuid NHS na Gàidhealtachd agus NHS nan Eilean Siar air Planaichean Gàidhlig ath-sgrùdaichte fhoillseachadh airson 2023-2028. • Tha Bòrd na Gàidhlig air rannsachadh a choimiseanadh a thaobh Gàidhlig agus sunnd. Thèid a lìbhrigeadh nas fhaide air adhart ann an 2024.	• Leantainneach • San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Co-thaobhaich ar n-amas cur às do bhochdainn cloinne leis a' Phlana le bhith a' leantainn air adhart ag obair le ùghdarrasan ionadail eileanach agus bùird slàinte gus togail air an tuigse a bh' aca air bochdainn cloinne nan sgìrean – a' cuideachadh le bhith a' cuimseachadh oidhirpean air teaghlaichean a thogail a-mach à bochdainn agus cur an aghaidh na buaidh milltich a th' aig a' bhochdainn orra.	• Tha an dàrna Plana Lìbhrigidh gus Dèiligeadh ri Bochdainn Chloinne, a chaidh fhoillseachadh sa Mhàrt 2022, a' mìneachadh nan ceuman cruth-atharrachail a ghabhas sinn còmhla ri ar com-pàirtichean lìbhrigidh – a' gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail eileanach agus bùird-slàinte – gus ar rùn nàiseanta a lìbhrigeadh gus dèiligeadh ri bochdainn chloinne.	• San ùine fhada
	• Bidh aig ùghdarrasan ionadail agus bùird-slàinte eileanach fhathast ri Aithisgean Gnìomha air Bochdainn Chloinne Ionadail ullachadh fo chumhachan Achd Bochdainn na Cloinne (Alba) 2017.	• San ùine fhada
	• Chuir sinn an dàrna cuairt den Mhaoin Luathachaidh Cleachdadh Bochdainn Cloinne (CPAF) air bhog sa Chèitean 2024. Tha e fosgailte do dh'ùghdarrasan ionadail agus bùird slàinte mar phrìomh thagraichean. Bidh a' mhaoin seo a' toirt taic do phròiseactan beaga gus fianais a chruthachadh air duilgheadas aithnichte, gus gabhail ri dòigh-obrach ghealltanach bho àiteachan eile, no gus seirbheis no seirbheisean ath-dhealbhadh gus barrachd buaidh a thoirt air bochdainn chloinne.	• Leantainneach
	• Bidh fòcas nas treasa aig cuairt 2024-25 de Mhaoin Èiginn Cosgaisean nan Eilean, luach £1m, air a bhith a' dèiligeadh ri bochdainn chloinne anns na h-eileanan.	• San ùine ghoirid
Obraich còmhla ri com-pàirtichean nàiseanta, a' leantainn air adhart a' co-roinn deagh chleachdadh a chaidh a chomharrachadh air feadh Alba a dh'fhaodadh buntainn ri bochdainn cloinne ann an coimhearsnachdan nan eilean againn.	• Cumaidh sinn oirnn ag obair le com-pàirtichean nàiseanta gus dèanamh cinnteach gu bheil eòlas agus deagh chleachdadh air a cho-roinn agus gus taic a thoirt do, agus piseach a thoirt air, freagairtean ionadail gus dèiligeadh ri bochdainn cloinne, a' gabhail a-steach sna coimhearsnachdan eileanach againn.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich le eileanaich gus cur, far an urrainn dhuinn, ri bhith a' cruthachadh nàisein nas cothromaiche, nas fhallaine agus nas toilichte airson na h-Alba air fad le bhith a' toirt taic do dh'obair na buidhne de Riaghaltasan Eaconamaidh Sunnd (Wellbeing Economy Governments – WEGo).	• Cumaidh sinn oirnn ag ionnsachadh bho agus a' co-obrachadh le dùthchannan agus buidhnean eile tro WEGo, agus nas fharsainge, gus gluasad gu eaconamaidh chothromach, uaine, a tha na h-eaconamaidh sunnd a tha a' cur daoine air thoiseach, a tha a' fàs agus tha a' frithealadh nan ginealaichean làithreach agus ri teachd. Tha sin a' ciallachadh a bhith a' toirt cumhachd do ar coimhearsnachdan eileanach gus barrachd com-pàirt a ghabhail san eaconamaidh, a' dèiligeadh ri neo-ionannachdan, agus ag amas air dèanamh cinnteach gun urrainn dhaibh na cothroman a ghlacadh bhon eadar-ghluasad chothromach gu cothromachadh carboin gus barrachd beartas agus barrachd sunnd a lìbhrigeadh.	• Leantainneach
Obraich le ar com-pàirtichean gus beachdachadh air raon de roghainnean airson dèanamh cinnteach gu bheil cùram slàinte-inntinn iomchaidh ri fhaighinn, agus aig an aon àm a' toirt aire do cho sònraichte 's a tha coimhearsnachdan nan eilean againn.	• Tha Plana Lìbhrigeadh Slàinte Inntinn is Sunnd 2023-2025 a' gabhail a-steach gealltanas gus dèiligeadh ris na dùbhlain shònraichte a tha mu choinneamh dhaoine ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach. Obraichidh sinn le Fòram Nàiseanta na Slàinte Inntinn Dùthchail gus fianais a chruinneachadh agus a cho-roinn mu na cnapan-starra a tha mu choinneamh choimhearsnachdan dùthchail agus eileanach, le sùil ri bhith a' cur barrachd ri an cuid ath-leumachd agus gus taic a chumail ri sunnd.	• San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 8 – Leas-àrainneachdail agus Bith-thèarainteachd

Gus piseach a thoirt air leas àrainneachdail agus gus dèiligeadh ri tèarainteachd àrainneachdail

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, SEPA, NàdarAlba, Urras Nàiseanta na h-Alba, RSPB, Urras Fiadh-bheatha na h-Alba, Fearann is Oighreachdan na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Coilltearachd is Fearann Alba, Coilltearachd na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Lìonra Coimhearsnachd Cladaich Chalmac, VisitScotland, NFUS.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèiligear ri bith-thèarainteachd ann an dòigh iomlan agus aonaichte mar dhòigh chan ann a-mhàin gus cur ri leas na h-àrainneachd, ach cuideachd gus cur ri leasachadh eaconamach seasmhach ann an eileanan na h-Alba.	• Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh phròiseactan eileanach sònraichte gus ceumannan a chur an sàs gus dèiligeadh ri bith-thèarainteachd ann an dòigh amalaichte, a' gabhail a-steach anns na h-eileanan as cudromaiche airson briodadh eòin-mhara.	• Leantainneach
Obraich le coimhearsnachdan eileanach gus coimhead air mar as urrainn dhaibh cur ris an eaconamaidh chearcallach tro sgeamaichean pìleat beag, mar eisimpleir, tro bhith a' cumail taic ri bhith a' dèanamh biadh gu h-ionadail.	• Tha Zero Waste Scotland (ZWS) a' leantainn air adhart ag obair gu gnìomhach san raon seo, a' gabhail a-steach a bhith na chathraiche air Highland Adapts, com-pàirteachas freagarrachadh sgìreil na Gàidhealtachd. • Tha ZWS ag obair còmhla ri HIE gus Dùbhlan Atharrachadh Connaidh na Gàidhealtachd is nan Eilean a lìbhrigeadh, prògram leasachaidh gus daoine òga a thoirt an sàs ann an gnìomhan a thaobh na gnàth-shìde. • Tha ZWS cuideachd a' toirt taic do chom-pàirtichean ann an sgeama ath-chleachdadh chupannan na Gàidhealtachd agus tha e a' lìbhrigeadh bhùthan-obrach agus taic leantainneach air eaconamaidh chearcallach le Comhairle na Gàidhealtachd agus Comhairle Shealtainn.	• San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèan obair le Buidheann-ghnìomha nan Gnèithean Neo-dhùthchasach aig Ro-innleachd Bith-iomadachd na h-Alba, gus barrachd fiosrachadh poblach a sgaoileadh mu bhith a' lùghdachadh gluasad de ghnèithean ionnsaigheach fìor chunnartach ann an eileanan.	• Nì sinn co-chomhairle le Buidheann-ghnìomha nan Gnèithean Neo-dhùthchasach agus NàdarScot air dè na gnèithean a bu chòir a bhith mar phàirt de seo agus dè an dòigh as fheàrr air aire phoblach àrdachadh.	• San ùine ghoirid
Obraich le com-pàirtichean eileanach gus fuasglaidhean a dhealbhadh a chuireas aghaidh ri atharrachadh gnàth-shìde tro fhuasglaidhean stèidhichte air nàdar aig am bi grunn bhuannachdan a' gabhail a-steach, mar eisimpleir, dìon agus ath-nuadhachadh mòintich agus lathaich sàile.	• Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' cumail taic ri co-obrachadh leantainneach le com-pàirtichean eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil fuasglaidhean stèidhichte air nàdar air an cleachdadh gus dèiligeadh atharrachadh na gnàth-shìde.	• Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 9 – Atharrachadh na gnàth-shìde agus cumhachd

Cuir ri bhith a' lasachadh agus a' freagarrachadh ri atharrachadh na gnàth-shìde agus gus lùths glan, tèarainte air prìs reusanta a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, SEPA, Coimisean Fearainn na h-Alba, Coilltearachd agus Fearann na h-Alba, Coilltearachd na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Zero Waste Scotland, Cumhachd Ionadail na h-Alba, Cumhachd Coimhearsnachd Alba, Ionad Lùths Mara na h-Eòrpa, Ionad Shrath Chluaidh airson Lagh agus Riaghladh Àrainneachdail, DTAS, VisitScotland, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, NFUS, Sustrans agus ZetTrans, Mòr-ionadan Gnìomh Gnàth-shìde, NatureScot, Urras Nàiseanta na h-Alba, Coimisean na Croitearachd.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear le coimhearsnachdan eileanach gus taic a chumail ris na miannan aca a thaobh atharrachadh na gnàth-shìde.	• Bheir co-ionadan gnàth-shìde coimhearsnachd air feadh nan eileanan cumhachd do choimhearsnachdan na gnìomhan as freagarraiche a chomharrachadh a tha a rèir nam feumalachdan aca agus gus taic a thoirt seachad sna sgìrean ionadail aca. Cuidichidh iad buidhnean gus feum a dhèanamh air cothroman maoineachaidh agus brosnaichidh iad co-obrachadh eadar pròiseactan.	• San ùine ghoirid
	• Tha Pròiseact nan Eilean le Cothromachadh Carboin, a thòisich ann an 2021 a' toirt taic do choimhearsnachdan eileanach le bhith air thoiseach air càch le bhith a' coileanadh àrd-amasan atharrachadh gnàth-shìde na h-Alba. Le bhith a' toirt taic dhìreach do 6 eileanan air an t-slighe a dh'ionnsaigh cothromachadh carboin ro 2040, chan e a-mhàin gum bi an obair a nithear tron phròiseact seo na buannachd dhan àrainneachd ach bheir e taic do dh'eaconamaidhean ionadail, goireasan agus sunnd coitcheann tro thasgadh ann an coimhearsnachdan.	• San ùine fhada
	• Às dèidh do gach eilean Plana Gnìomh Coimhearsnachd airson Atharrachadh na Gnàth-shìde ullachadh, tha na h-eileanan a tha an sàs ann am pròiseact nan Eileanan le Cothromachadh Carboin air a bhith a' gluasad air adhart le bhith a' buileachadh phròiseactan gus amasan nam planaichean sin a choileanadh (le taic maoineachaidh chalpa bho Riaghaltas na h-Alba).	• San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
	• Ann an 2024/2025 thathar a' cruthachadh ro-innleachd maoineachaidh gus dòighean-obrach a sgioblachadh a thaobh maoineachadh do na h-iomairtean Eileanan le Cothromachadh Carbon. • Tha e na phrìomhachas gun gabh na rinneadh a dhèanamh a-rithist ann an àiteachan eile, le Riaghaltas na h-Alba ag obair còmhla ri Community Energy Scotland gus na prìomh leasanan a chaidh ionnsachadh bho phròiseact Eileanan le Cothromachadh Carboin a cho-roinn ri eileanan eile nach eil an sàs gu dìreach sa phròiseact.	• San ùine ghoirid • Leantainneach
Obraich le coimhearsnachdan eileanach gus coimhead air dòighean eile airson a bhith a' riaghladh sgudal, gu sònraichte a thaobh Ro-innleachd Eaconamaidh Chearcallach na h-Alba.	• Chaidh dreachd mapa Eaconamaidh Chearcallach agus Slighe Sgudail ùraichte fhoillseachadh san Fhaoilleach 2024. Bha seo a' gabhail a-steach Measadh Sgrìonaidh Coimhearsnachdan nan Eilean. ùraichte. Tha prìomh cheumannan a thathar a' moladh sa Mhapa Slighe gan dealbhadh gus feart a thoirt air diofar fheumalachdan cruinn-eòlasach. Thèid am Mapa Slighe mu dheireadh fhoillseachadh nas fhaide air adhart ann an 2024.	• San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich le ùghdarrasan ionadail gus an cuideachadh gus na targaidean ro-innleachdail aca a choileanadh.	• Chan eil targaidean reachdail fa leth aig ùghdarrasan ionadail an-dràsta airson atharrachadh na gnàth-shìde. Leanaidh Riaghaltas na h-Alba orra ge-tà a' toirt seachad maoineachadh agus taic do dh'ùghdarrasan ionadail gus cuideachadh leis na h-oidhirpean aca gus eimiseanan a lùghdachadh.	• Leantainneach
	• Tha Riaghaltas na h-Alba a' maoineachadh Seirbheis Fiosrachaidh Gnàth-shìde na h-Alba. Cuidichidh an t-seirbheis le bhith a' planadh agus a' lìbhrigeadh phrògraman airson lùghdachadh eimiseanan ann an sgìrean air feadh na h-Alba. Nas fhaide air adhart am-bliadhna cumaidh sinn a' chiad choinneamh de Fhrèam Lìbhrigeadh Gnàth-shìde ùr a bhrosnaicheas dòigh-obrach cho-obrachail eadar riaghaltas nàiseanta is ionadail gus ar co-amasan a thaobh atharrachadh na gnàth-shìde a choileanadh. Ged a tha fòcas nan iomairtean seo air an ìre nàiseanta, bheir iad deagh bhuannachd do dh'ùghdarrasan ionadail eileanach cuideachd.	• Leantainneach
Obraich a dh'ionnsaigh a bhith a' cruthachadh eileanan le cothromachadh carboin a thaobh eimiseanan agus a bhith a' toirt seachad ceannardas air atharrachadh na gnàth-shìde;	• Leanaidh sinn oirnn a' rannsachadh chothroman airson a bhith ag obair le com-pàirtichean eadar-nàiseanta gus an t-eòlas agus cleachdadh as fheàrr a thaobh dì-charbonachadh eileanach a cho-roinn, a' gabhail a-steach a' phròiseict againn Eileanan le Cothromachadh Carboin.	• San ùine ghoirid

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Cuirear planaichean freagarrachaidh seasmhach an sàs ann an eileanan a tha ann am barrachd cunnart bho atharrachadh gnàth-shìde, gan ceangal gu làidir ri planaichean leasachaidh airson nan eileanan sin;	• Chaidh Stiùireadh Freagarrachadh Atharrachadh a' Chosta fhoillseachadh ann an 2023. Chùm sinn oirnn le com-pàirteachadh tro Phrògram Freagarrachaidh Alba le Compàirteachas Plana Coimhearsnachd Innse Gall agus Climate Hebrides gus taic a chumail ri leasachadh freagarrachaidh air a stiùireadh gu h-ionadail air feadh nan eilean. Leanaidh sinn oirnn le conaltradh le luchd-ùidh eileanach eile tro phròiseactan agus tachartasan togail comais nàiseanta. • Tha eileamaid freagarrachaidh ann am planaichean gnìomh atharrachadh gnàth-shìde coimhearsnachd tro phròiseact nan Eileanan le Cothromachadh Carboin a chaidh fhoillseachadh san Ògmhios 2023. Tha na h-eileanan a tha an sàs sa phròiseact air a bhith an sàs ann an grunn phròiseactan co-cheangailte ri freagarrachadh agus togail ath-leumachd.	• Leantainneach • San ùine fhada
Obraich gu dlùth le com-pàirtichean eileanach, sealbhadair na lìonra agus an luchd-ùidh cudromach uile, gus na molaidhean a tha ann mar-thà gus ceanglaichean sgaoilidh dealain a chruthachadh ri tìr-mòr na h-Alba a chur an gnìomh.	• Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh gu dlùth le ùghdarrasan ionadail eileanach agus le gnìomhachas gus na cunnartan agus na cothroman a mheasadh fhad 's a tha pròiseactan cumhachd gaoithe eileanach a' teannadh air ceann-latha cuairt riarachadh Contract for Difference (CfD) na bliadhna-sa. • Cumaidh Ministearan na h-Alba orra a' dèanamh soilleir do Ofgem gum feum na co-dhùnaidhean aige air ceanglaichean eileanach aire nas mionaidiche a thoirt air an riatanas gum feum cothromachadh carboin a bhith ann, agus dòigh-obrach nas sùbailte a bhith ann air tasgaidhean ro-innleachdail ro-chudromach mar seo.	• Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear le Com-pàirteachasan Seasmhachd agus solaraichean lùths gus am brosnachadh a bhith a' cuimseachadh air seasmhachd lìonraidhean solar lùths nan eileanan.	• Leanaidh Buidheann-stiùiridh Ro-innleachdail Lìonraidhean Lùths Riaghaltas na h-Alba (*Energy Networks Strategic Leadership Group*) air adhart mar fhòram cudromach airson beachdachadh air leasachadh lìonraidhean lùths na h-Alba.	• Leantainneach
Obraichear le luchd-ùidh co-cheangailte ri còmhdhail gus dèanamh cinnteach gu bheil na seirbheisean còmhdhail air feadh nan eilean cho lùths-èifeachdach agus math dhan àrainneachd 's a ghabhas.	• Tha Còmhdhail Alba air co-chomhairle a chumail mu bhith a' cruthachadh Ro-innleachd air Seirbheisean Adhair. Tha na freagairtean gar cuideachadh gus obrachadh a-mach mar a ghabhas gealltanasan a tha buntainneach do sgìre na Gàidhealtachd is nan Eilean a thoirt air adhart.	• San ùine fhada
	• Cumaidh sinn oirnn a' sgrùdadh a' chomais airson stòrasan lùths haidhbrid is carbon ìosal a chleachdadh ann an cabhlach mara na roinne poblaich mar phàirt den phrògram shoithichean ùra againn.	• San ùine fhada
	• Mar phàirt de Phlana Ceangailteachd nan Eilean, nì sinn rannsachadh agus co-chomhairle air slighean gu aiseagan beag-eimisein/gun eimiseanan.	• Sa mheadhan ùine
	• Bheir sinn taic do gach ùghdarras eileanach gus ro-innleachd agus planaichean leasachaidh a chruthachadh airson teàirrdseadh poblach do charbadan dealanach.	• Leantainneach
	• Tha sinn a' leantainn air adhart a' toirt taic do dh'ùghdarrasan eileanach a bhith ag obair còmhla gus tagradh a dhèanamh do Mhaoin Bun-structair nan Carbadan Dealain, a tha ag amas air £60m de thasgadh poblach is prìobhaideach a chleachdadh gus meud an lìonra teàirrdsidh phoblaich àrdachadh, le fòcas sònraichte air sgìrean far nach eil tasgadh coimeirsealta leis fhèin comasach.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Lean air obrachadh gus an comas aig cumhachd ath-nuadhachail a choileanadh, an dà chuid gus cur an aghaidh atharrachadh na gnàth-shìde agus mar nì a bhios a' cur air adhart fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach.	• Mìnichidh an Ro-innleachd Lùths agus am Plana airson Eadar-ghluasad Cothromach againn ar lèirsinn airson siostam lùths le cothromachadh carboin san àm ri teachd a lìbhrigeas lùths air prìs reusanta, a bhios tèarainte agus glan agus a chruthaicheas obraichean àrd-inbhe agus cothroman eaconamach air feadh na h-Alba. Cuiridh e air adhart poileasaidhean cuideachd gus taic a thoirt dhan ghluasad threòraichte bho chonnadh fosail a rèir amasan atharrachadh gnàth-shìde Riaghaltas na h-Alba, còmhla ri eadar-theachdan agus poileasaidhean ann an raointean leithid sgilean, tasgadh agus sèineachan-solair, gus dèanamh cinnteach gur e gluasad cothromach a tha seo, a' gabhail a-steach do choimhearsnachdan eileanach na h-Alba.	• San ùine ghoirid
	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air a' conaltradh gu gnìomhach le Riaghaltas na RA, Ofgem, ESO a' Ghriod Nàiseanta agus luchd-ùidh sa ghnìomhachas a thaobh ath-leasachadh margaidh mòr-reic an dealain agus an Lèirmheas air Ullachaidhean Margaidh an Dealain (*Review of Electricity Market Arrangements* – REMA).	• Leantainneach
	• Dh'fhaodadh ath-leasachaidhean air a' mhargaidh mhòr-reic buaidh a thoirt air a h-uile duine a tha a' gabhail pàirt sa mhargaidh a' gabhail a-steach luchd-cleachdaidh, gu h-àraidh an fheadhainn ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach na h-Alba far a bheil ìrean nas àirde de bhochdainn connaidh.	• Leantainneach
	• Tha sinn air rannsachadh a choimiseanadh gus coimhead air a' bhuaidh a dh'fhaodadh a bhith aig "locational marginal pricing" (LMP) air ar n-amasan a thaobh cothromachadh carboin agus eadar-ghluasad cothromach.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear le coimhearsnachdan, croitearan, tuathanaich agus uachdarain-fearainn gus coilltean a mheudachadh sna h-eileanan, ag aithneachadh amasan nas fharsainge airson cleachdadh fearainn.	• Cumaidh Coilltearachd Alba air a' toirt taic do chruthachadh choilltean seasmhach anns na h-eileanan tro Sgeama Thabhartasan Coilltearachd. • Cumaidh Coilltearachd na h-Alba air cuideachd a bhith ag obair le raon de chom-pàirtichean a' gabhail a-steach an Woodland Trust agus Urras an Rubha agus Shanndabhaig gus pròiseact Coilltean Croite a lìbhrigeadh, a tha a' còmhdach gach eilean.	• Leantainneach • Sa mheadhan ùine
Cùm taic ri freagarrachadh gnìomhachas tuathanachas-uisge agus iasgach na h-Alba.	• Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh cinnteach gu bheil riochdairean iasgaich nan eilean a' cur ri cruthachadh ro-innleachd agus prìomhachasan co-rèiteachaidh iasgach bliadhnail. • Leanaidh sinn oirnn a' comharrachadh agus a' lìonadh bheàrnan cudromach ann an eòlas, ag obair ann an com-pàirteachas leis an luchd-ùidh againn gus plana gnìomh atharrachadh gnàth-shìde a chruthachadh airson iasgaich agus a' togail air obair a chaidh a dhèanamh mar-thà san raon seo . • Mar a chaidh mìneachadh anns an Lèirsinn airson Tuathan-uisge Seasmhach, cumaidh sinn oirnn a' toirt taic do roinn nan tuathanas-uisge gus planaichean seasmhachd gnàth-shìde a chur an sàs ro 2029 gus aghaidh a chur air cunnartan bho atharrachadh na gnàth-shìde.	• Leantainneach • Leantainneach • San ùine fhada
Obraich le raon de luchd-ùidh gus plana gnìomha a chruthachadh gus seasmhachd thogalaichean a tha ann an cunnart bho thuiltean a chruthachadh	• Cumaidh sinn oirnn ag obair le luchd-ùidh gus Plana Gnìomh Living with Flooding: Action Plan a lìbhrigeadh.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich le ùghdarrasan ionadail gus seirbheisean ath-chuairteachaidh agus seirbheisean sgudal bìdh a neartachadh ann an coimhearsnachdan eileanach.	• Chaidh Bile na h-Eaconamaidh Cearcallaich (Alba) aontachadh le Pàrlamaid na h-Alba san Ògmhios 2024. Fo Earrann 12 feumaidh Ministearan còd cleachdaidh fhoillseachadh air ath-chuairteachadh sgudail taighe, a tha gu bhith air a cho-dhealbhadh le riaghaltas ionadail. Faodaidh an còd seo ullachaidhean eadar-dhealaichte a dhèanamh airson diofar sgìrean ùghdarrais ionadail gus feart a thoirt air feumalachdan, co-theacsa agus cothrom air bun-structar gu h-ionadail. Tha Earrann 13 a' toirt cumhachdan do Mhinistearan na h-Alba targaidean a shuidheachadh airson ùghdarrasan ionadail co-cheangailte ri ath-chuartachadh sgudal taighe. Thèid targaidean aontachadh le ùghdarrasan ionadail gus dèanamh cinnteach gu bheil iad practaigeach agus gun gabh an coileanadh.	• Leantainneach
Obraich gu dlùth le prìomh luchd-ùidh gus dèanamh cinnteach gun cluinnear guthan muinntir nan eilean, a' coileanadh gluasad cothromach gu cothromachadh carboin, agus gum faigh eileanan buannachd às an iomadh cothrom a tha co-cheangailte ri eaconamaidh uaine agus seasmhach.	• Thèid Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach, a bhios air fhiosrachadh le com-pàirteachadh le luchd-ùidh eileanach, fhoillseachadh an cois foillseachadh na Ro-innleachd Lùths agus Plana Eadar-ghluasad Cothromach (ESJTP) a tha ri thighinn. • Foillsichidh sinn cuideachd plana roinneil airson Eadar-ghluasad Cothromach airson Cleachdadh Fearainn agus Àiteachas, a thèid a dhèanamh ann an co-bhonn le luchd-ùidh iomchaidh. Bidh buaidh air eileanan na phrìomh cheist.	• San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 10 – Coimhearsnachdan Eileanach Cumhachdach agus Com-pàirteachasan Ionadail Làidir

Gus cumhachd a thoirt do choimhearsnachdan eadar-mheasgte agus àiteachan eadar-dhealaichte

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Ionad Leasachaidh Choimhearsnachdan na h-Alba, Fearann Coimhearsnachd na h-Alba, Comann Urras Leasachaidh na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Pàrlamaid na h-Òigridh, Youth Scotland, COSLA, Oighreachd a' Chrùin Alba.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Bheirear air adhart an t-Ath-sgrùdadh air Riaghladh Ionadail le COSLA gus siostam de dheamocrasaidh ionadail a chruthachadh a bhios in-ghabhalach agus a bheir deagh bhuaidh air beathannan daoine.	• Tha e fhathast na ghealltanas dhuinn a bhith a' crìochnachadh a' Cho-lèirmheas Riaghladh Ionadail (LGR) le COSLA agus gus na co-dhùnaidhean a bhuileachadh tro reachdas far a bheil feum air seo. Tha an Lèirmheas air Riaghladh Ionadail na phrìomh phàirt den dòigh-obrach iomlan againn a thaobh Ath-leasachadh Seirbheisean Poblach agus a thaobh na dàimh ri riaghaltas ionadail agus coimhearsnachdan san àm ri teachd.	• San ùine ghoirid
	• Tha an Cùmhnant Ùr airson Riaghaltas Ionadail agus gealltanasan ùra air Cìs Luchd-tadhail Ionadail agus àrdachadh air Cìs Comhairle air dàrna dachaighean/seilbh a tha falamh san ùine fhada uile nan atharrachaidhean susbainteach a bheir cumhachd do riaghaltas ionadail. Leanaidh sinn oirnn ag obair le com-pàirtichean riaghaltais ionadail gus coimhead air barrachd chumhachdan fiosgail a bheireadh taic do choimhearsnachdan ionadail, mar a chithear sa ghealltanas againn a bhith a' cruthachadh agus a' co-chomhairleachadh air molaidhean airson Cìs Bàtaichean Turais-mara.	• Sa mheadhan ùine
	• Tha Riaghaltas na h-Alba a' leantainn air adhart ag obair le ùghdarrasan ionadail eileanach agus com-pàirtichean slàinte gus Modalan Ùghdarrais Singilte a chruthachadh. Neartaichidh agus sgioblachaidh rèiteachaidhean riaghlaidh ionadail eile co-dhùnaidhean ionadail, agus bheir iad taic do ghluasad a dh'ionnsaigh seirbheisean poblach nas ro-chasgaiche.	• San ùine fhada

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Bheirear taic do phròiseasan com-pàirteachaidh gus guth làidir a thoirt do choimhearsnachdan eileanach ann an cur an gnìomh a' Phlana.	• Tha a' Bhuidheann Ro-innleachd airson Buidseatadh Com-pàirteachais Nàiseanta air "Future of Participatory Budgeting in Scotland: framework" a dhealbh gus obair leantainneach fhiosrachadh air mar a ghabhas buidseatadh com-pàirteachail a chleachdadh mar inneal com-pàirteachaidh ùr-ghnàthach gus dèiligeadh ri cùisean co-cheangailte ri slàinte is sunnd, foghlam, taigheadas agus ceartas gnàth-shìde.	• Leantainneach
	• Tha Riaghaltas na h-Alba a' leantainn orra a' toirt taic do Sgioba Bhuidseatadh Com-pàirteach COSLA, a' gabhail a-steach a thaobh leasachadh agus lìbhrigeadh CONSUL, bathar-bog com-pàirteachaidh nan saoranach. Chaidh CONSUL eadar-theangachadh dhan Ghàidhlig, ga dhèanamh comasach pròiseasan conaltraidh coimhearsnachd a chumail sa Ghàidhlig.	• Leantainneach
	• Leanaidh sinn oirnn a' maoineachadh Ionad Leasachaidh Coimhearsnachd na h-Alba gus taic agus comhairle a thoirt do choimhearsnachdan, a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach, mu phròiseasan com-pàirteachaidh.	• Leantainneach
	• Thèid cruthachadh dàrna Plana Nàiseanta nan Eilean fhiosrachadh le co-chomhairle agus conaltradh le coimhearsnachdan eileanach, ùghdarrasan ionadail agus com-pàirtichean lìbhrigidh gus dèanamh cinnteach gu bheil am Plana ùr a' coileanadh am feumalachdan agus gu bheil e a rèir nam miannan aca. Obraichidh sinn cuideachd le Lìonra nan Eileanach Òga gus dèanamh cinnteach gum bi cothrom aig daoine òga buaidh a thoirt air susbaint a' Phlana a bhith ga fhiosrachadh.	• San ùine ghoirid
	• Thèid taic a chumail ri cur an gnìomh nam Planaichean làithreach agus nam planaichean a tha ri thighinn le Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean, a chaidh a stèidheachadh gus dèanamh cinnteach gum bi ùghdarrasan ionadail iomchaidh an sàs barrachd ann a bhith a' cuideachadh le bhith a' dealbhadh fhuasglaidhean do na dùbhlain a tha ro eileanaich.	• Sa mheadhan ùine

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Coimheadar air dòighean gus guth nan coimhearsnachdan eileanach a neartachadh ach a ghabhas cuideachd ris na diofaran eadar eileanan ann an dèanamh cho-dhùnaidhean aig an ìre ionadail is nàiseanta.	• Tha ath-sgrùdadh air Achd Cumhachdachadh nan Coimhearsnachdan (Alba) 2015 a' dol air adhart an-dràsta agus bidh aithisg ri fhaighinn nas fhaide air adhart ann an 2024. Tha an lèirmheas ag amas air cothroman a chomharrachadh gus barrachd guth a thoirt do choimhearsnachdan ionadail, a' gabhail a-steach ann an eileanan, a thaobh mar a tha seirbheisean poblach ionadail air an lìbhrigeadh, gu bheil stòrasan air an cleachdadh agus goireasan air an riarachadh.	• San ùine ghoirid
Coimheadar air dòighean gus cumhachd agus taic a thoirt do choimhearsnachdan eileanach gus cur ris an ath-leumachd aca le bhith a' cruthachadh iomairtean agus phlanaichean ionadail ann an com-pàirteachadh le Seirbheisean Èiginn na h-Alba.	• Bheir sgioba nan Coimhearsnachdan Ath-leumach suirbhidh do Chomhairlean Coimhearsnachd a tha air a dhealbh gus bun-loidhne de ghnìomhachd ath-leumachd aig Comhairlean Coimhearsnachd a stèidheachadh. Obraichidh an sgioba le luchd-ùidh eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' beachdachadh air sealladh choimhearsnachdan eileanach ann a bhith a' dealbhadh iomairtean poileasaidh san àm ri teachd.	• San ùine ghoirid
Nithear cinnteach gun tèid 'dìon-eileanach' a dhèanamh air poileasaidhean agus planaichean a thaobh Oighreachd a' Chrùin Alba agus gu bheil manaidsear sam bith de stòras aig Oighreachd a' Chrùin Alba a' cumail taic ri cur an gnìomh Plana Nàiseanta nan Eilean mar a bhios iomchaidh.	• Obraichidh sgioba Aonad Oighreachd a' Chrùin Alba le Oighreachd a' Chrùin Alba agus le daoine a dh'fhaodadh a bhith nam manaidsearan ùra, air stèidh cùis fa leth, gus dèanamh cinnteach gu bheil poileasaidhean nas fharsainge a thaobh Oighreachd a' Chrùin Alba agus na molaidhean eadar-ghluasaid agus/no tiomnaidh aca air Measadh Buaidh Coimhearsnachd Eileanach a dhèanamh agus gun toir iad aire do Phlana Nàiseanta nan Eilean mar a bhios iomchaidh.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèan cinnteach gum bi luchd-labhairt na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan eileanach air am brosnachadh agus a' faighinn taic gus iad fhèin a chur an cèill tro mheadhan na Gàidhlig.	• Às dèidh foillseachadh Plana Gàidhlig Riaghaltas na h-Alba 2022-2027, tha sinn fhathast airson barrachd sheirbheisean a thoirt seachad tron Ghàidhlig agus a bhith a' leudachadh chothroman gus Gàidhlig a chleachdadh ann an suidheachaidhean làitheil agus suidheachaidhean foirmeil. • Tha Foghlam Alba air Plana Gàidhlig ath-sgrùdaichte airson 2022-2027 fhoillseachadh. Tha seo mar phàirt den ro-innleachd còig-bliadhna aig Luchd-sgrùdaidh an Rìgh airson Foghlam Gàidhlig. Mar phàirt de seo, cumaidh Luchd-sgrùdaidh an Rìgh orra a' toirt seachad measaidhean sònraichte airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus co-theacsan nan eilean. Bheir sinn air adhart amasan àrd-ìre ùra cuideachd gus taic a thoirt dhan Ghàidhlig.	• Leantainneach • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 11 – Ealainean, Cultar Is Cànan

Taic a chumail ri ealainean, cultar agus cànan

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Bòrd na Gàidhlig, Alba Chruthachail, Fèisean nan Gàidheal, Comunn na Gàidhlig, An Comunn Gàidhealach, Sabhal Mòr Ostaig, Àrainneachd Eachdraidheil Alba, Orcastra Òigridh Nàiseanta, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, VisitScotland, Event Scotland, RFOan, an Crannchur Nàiseanta, Coimhearsnachdan Eileanach.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Leasaichear, brosnaichear agus cumar taic ris na tàlantan cruthachail aig na h-eileanaich agus nithear cinnteach gum bi luchd-èisteachd/amhairc nach beag aig cultar nan eileanan Albannach an dà chuid gu nàiseanta agus thall thairis.	• Bidh phròiseactan leithid Ceòlas, Fèisean nan Gàidheal, An Comann Gàidhealach, am Fòram Dualchais agus ionadan mar an Lanntair, Taigh-tasgaidh Chill Donnain, Taigh Chearsabhagh, Sabhal Mòr Ostaig agus Urras Oighreachd Gabhsainn a' cumail orra a' cur ri lìbhrigeadh an amais seo.	• Leantainneach
	• Tha MG Alba air an fharpais film goirid aca FilmG a leudachadh gu Alba Nuadh o chionn ghoirid, a' cruthachadh cheanglaichean eadar luchd-labhairt òga na Gàidhlig ann an Alba agus Canada. Tha Riaghaltas na h-Alba a' cumail orra le bhith a' brosnachadh nan ceanglaichean sin eadar coimhearsnachdan eileanach na h-Alba agus an co-leithid eadar-nàiseanta tro phrògraman leithid Seachdain na Gàidhlig, Mìos nan Gàidheal ann an Alba Nuadh agus am Mòd.	• Leantainneach
	• Bidh EventScotland mar phrìomh bhuidheann airson Ro-innleachd Tachartasan Nàiseanta na h-Alba 2024-2035 agus cumaidh iad orra a' togail cliù na h-Alba mar an t-àite as fheàrr airson tachartasan le bhith a' faighinn agus a' cumail portfolio de thachartasan agus a' leasachadh gnìomhachas nan tachartasan. Cumaidh EventScotland air a bhith mothachail air/a' co-thaobhadh ri iomairtean nas fharsainge aig Riaghaltas na h-Alba agus VisitScotland a tha ag amas air na h-eileanan.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Cumar taic ri cànanan agus dualchainntean dùthchasach uile na h-Alba ann an dòighean a tha buntainneach ris na coimhearsnachdan far a bheil iad gam bruidhinn.	• Bheir Bile nan Cànanan Albannach, a chaidh a thoirt a-steach do Phàrlamaid na h-Alba san t-Samhain 2023, inbhe oifigeil dhan Ghàidhlig agus dhan Albais ann an Alba. Tha e a' cur cuideam air lìbhrigeadh co-rèireach, stèidhichte sa choimhearsnachd às leth nan cànanan.	• Leantainneach
Dèan cinnteach gu bheil na geallaidhean sa phlana seo air an stiùireadh le agus a rèir prìomhachasan a' Phlana Nàiseanta Ghàidhlig, ag obair gu dlùth le Bòrd na Gàidhlig.	• Tha Plana Gàidhlig Riaghaltas na h-Alba a' mìneachadh mar a tha e a' co-thaobhadh ri Plana Nàiseanta na Gàidhlig . Tha Sgioba nan Eilean aig Riaghaltas na h-Alba air a riochdachadh air Buidheann Buileachaidh na Gàidhlig aig Riaghaltas na h-Alba. Bidh seo a' coinneachadh dà uair sa bhliadhna agus 's e fòram a th' ann airson dèanamh cinnteach gu bheil ar raon poileasaidh a' coileanadh nan gealltanasan ann am Plana Gàidhlig an Riaghaltais agus ann am Plana Nàiseanta na Gàidhlig. • Leanaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth le Bòrd na Gàidhlig, a' gabhail a-steach a bhith ag obair air a bhith a' cruthachadh Plana Nàiseanta nan Eilean ùr.	• Leantainneach • Leantainneach
Dèan cinnteach gu bheilear a' beachdachadh air a' bhuaidh air leasachadh na Gàidhlig bhon chiad dol a-mach ann am poileasaidhean agus iomairtean sònraichte nan eilean agus gu bheil iad sin a' ceangal ri planaichean Gàidhlig reachdail.	• Tha amasan seirbheis chorporra sa Phlana Ghàidhlig aig Riaghaltas na h-Alba a bhith a' dèanamh cinnteach gum bi a' Ghàidhlig cho follaiseach ris a' Bheurla agus a' brosnachadh cleachdadh na Gàidhlig ann an conaltradh. • Bidh riochdairean air Buidheann Buileachaidh na Gàidhlig aig Riaghaltas na h-Alba a' dèanamh cinnteach gu bheil na raointean poileasaidh aca mothachail air a' chànan agus, far an gabh sin dèanamh, gu bheil poileasaidhean a' toirt na Gàidhlig air adhart.	• Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear le ùghdarrasan poblach agus buidhnean coimhearsnachd gus cleachdadh agus faicsinneachd na Gàidhlig a mheudachadh ann an coimhearsnachdan Gàidhlig nan eilean.	• Tha Plana Gàidhlig Riaghaltas na h-Alba a' gabhail a-steach amasan seirbheis chorporra a tha ag amas air dèanamh cinnteach gum bi follaiseachd co-ionnan aig a' Ghàidhlig ann an suaicheantasan is branndadh Riaghaltas na h-Alba, gu bheil soidhnichean Gàidhlig follaiseach ann an oifisean Riaghaltas na h-Alba, agus tha gealltanasan ann mu chleachdadh na Gàidhlig sa chonaltradh phoblach againn agus sna foillseachaidhean corporra againn. Bidh buidhnean eile aig Riaghaltas na h-Alba, leithid Tèarainteachd Shòisealta Alba, a' toirt seachad stuthan dà-chànanach co-cheangailte ris na seirbheisean aca agus tha còmhraidhean a' dol air adhart le oifisean Riaghaltas na h-Alba stèidhichte sna h-eileanan gus an solar Gàidhlig aca a mheudachadh. • Tha grunn oifigearan leasachaidh Gàidhlig aig diofar bhuidhnean stèidhichte ann an coimhearsnachdan eileanach leis an amas a bhith a' cur ri cleachdadh agus ionnsachadh na Gàidhlig. Gus an cuideachadh gus an obair aca a cho-òrdanachadh, chaidh Lìonra Oifigearan Leasachaidh Gàidhlig a stèidheachadh le taic bho Bhòrd na Gàidhlig.	• Leantainneach • Leantainneach
Obraichear le ùghdarrasan iomchaidh gus solar Gàidhlig a leasachadh do choimhearsnachdan Gàidhlig nan eilean ann a bhith a' lìbhrigeadh an gnìomhan agus an seirbheisean.	• Tha Buidheann Buileachaidh na Gàidhlig a chaidh a stèidheachadh fo Phlana Gàidhlig Riaghaltas na h-Alba na chothrom leantainneach do dh'oifigearan air feadh Riaghaltas na h-Alba gus taic a thoirt dhan Ghàidhlig tron obair aca. Tha Sgioba nan Eilean air an riochdachadh air a' Bhuidhinn.	• Leantainneach
Cumar taic ri dòighean-obrach a bhrosnaicheas stiùireadh seasmhach na h-àrainneachd eachdraidheil.	• Leanaidh Àrainneachd Eachdraidheil Alba air a' toirt seachad comhairle agus maoineachadh do phròiseactan agus iomairtean rannsachaidh eileanach. • Tha HES air a riochdachadh air Fòram Comhairleachaidh Aonta Fàs nan Eilean.	• Leantainneach • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 12 – Foghlam

Gus foghlam fad-bheatha a bhrosnachadh is a leasachadh do na h-uile

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, UHI, Oilthigh Heriot-Watt, Oilthigh Robert Gordon, Colaiste Dhùthchail na h-Alba, Sabhal Mòr Ostaig, e-Sgoil, Leasachadh Sgilean na h-Alba, Bòrd na Gàidhlig, Comann nam Pàrant, Colaistean Ionadail, Young Scot, Alba Chruthachail, Youth Theatre Arts Scotland, Youth Scotland.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear le Oilthigh na Gàidhealtachd is nan Eilean, Oilthigh Obar Dheathain, Oilthigh Heriot-Watt agus solaraichean foghlaim eile, gus dèanamh cinnteach gu bheil farsaingeachd de roghainnean ann do dh'òigridh.	• Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air a' dol an sàs leis na h-institiudan sin gus dèanamh cinnteach gum bi cothrom aig daoine òga ann an coimhearsnachdan eileanach air raon farsaing de chothroman tron t-siostam ionnsachadh fad-beatha agus sgilean.	• Leantainneach
Cumar taic ri Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean agus e a' daingneachadh co-obrachadh le com-pàirtichean eileanach, gus slighean luchd-ionnsachaidh, tionnsgalachd agus com-pàirteachadh le gnìomhachas/luchd-fastaidh a bhrosnachadh.	• Leanaidh sinn oirnn ag obair còmhla ri Oilthigh na Gàidhealtachd is nan Eilean gus cothroman co-obrachaidh a chomharrachadh agus gus co-phrìomhachasan a leantainn a thig am bàrr tro Ro-innleachd nan Eilean aig UHI agus Plana Nàiseanta ùr nan Eilean.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Dèan cinnteach gum faigh òigridh na h-aon chothroman air foghlam 's a gheibh òigridh air tìr-mòr na h-Alba.	• Leanaidh Foghlam Alba orra le bhith a' toirt a-steach chleachdaichean eileanach ann am buidhnean agus ionnsachadh proifeiseanta a tha a' dèanamh lèirmheas air slighean curraicealaim agus dealbhadh curraicealaim gus leantainn air adhart a' cur ri ruigsinneachd dhan churraicealam airson na cloinne is òigridh air fad. • Bidh am prògram Rural Skills Accelerator a' gabhail a-steach Acadamaidh STEM Gluasadach a bhios a' frithealadh choimhearsnachdan eileanach agus dùthchail ann an Earra-Ghàidheal is Bòd.	• Leantainneach • Leantainneach
Cùm oirnn le bhith a' toirt taic ri agus a bhith a' brosnachadh Foghlam tro Meadhan na Gàidhlig aig a h-uile ìre.	• Cumaidh sinn oirnn a' toirt taic do Bhuidheann-obrach airson na Gàidhlig aig Caidreachas a' Chinn a Tuath. • Thug Riaghaltas na h-Alba Bile nan Cànan Albannach a-steach do Phàrlamaid na h-Alba san t-Samhain 2023. Am measg nan amasan aige, tha a bhith a' stèidheachadh dòigh-obrach ro-innleachdail ùr a thaobh foghlam Gàidhlig. • Cumaidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh orra a' dèanamh cinnteach gu bheil eileanan, agus Gàidhlig is foghlam na Gàidhlig air an samplachadh ann an gnìomhan sgrùdaidh is ath-bhreithneachaidh, gus cunntachalachd a bhrosnachadh, comas a thogail, cleachdadh èifeachdach a cho-roinn agus gus poileasaidh fhiosrachadh.	• Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Obraichear le ùghdarrasan nan eilean uile gus pròiseactan a lorg a dh'fhaodadh buannachd fhaighinn bho ìrean leantainneach de Phrògram Tasgaidh ùr na h-Oighreachd Ionnsachaidh luach £1 billean a bhios a' ruith gu 2026.	• Tha Prògram Tasgadh Oighreachdan Ionnsachaidh luach £2bn a' toirt prìomhachas do sgoiltean a tha feumach air ùrachadh, mar a chaidh a chomharrachadh le ùghdarrasan ionadail, gus dèanamh cinnteach gu bheil adhartas luath ann far a bheil a' chuid as motha a dhìth agus a bheir buannachd do na deichean de mhìltean de sgoilearan air feadh na h-Alba. • Dh'ainmich Riaghaltas na h-Alba na 10 pròiseactan soirbheachail ann an Ìre 3 ann am Prògram Tasgaidh na h-Oighreachd Ionnsachaidh san Dàmhair 2023. Chaidh 47 pròiseactan a thaghadh gus taic fhaighinn tro Ìrean 1, 2 agus 3 de Phrògram Tasgadh na h-Oighreachd Ionnsachaidh, anns a bheil co-dhiù aon phròiseact le prìomhachais aig gach ùghdarras eileanach. Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air ag obair le COSLA, ùghdarrasan ionadail agus Scottish Futures Trust gus coimhead air mar as urrainn dhuinn barrachd leasachaidhean a thoirt seachad ann an oighreachd nan sgoiltean.	• Sa mheadhan ùine • San ùine ghoirid
Meudaichear na co-oidhirpean againn gus toraidhean foghlaim chloinne a tha beò ann am bochdainn a chur am feabhas le bhith a' cumail taic ri ùghdarrasan eileanach/ planaichean sgoiltean gus coileanadh a thogail tro phrògraman Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba leithid Maoineachadh Co-ionannachd Sgoilearan.	• Leanaidh Foghlam Alba air adhart a' co-obrachadh le ùghdarrasan eileanach gus piseach a thoirt air builean foghlaim chloinne ann am bochdainn. Bidh còig Comhairlichean Coileanaidh ag obair le prìomh luchd-obrach aig ùghdarrasan ionadail agus sgoiltean fa leth gus leantainn air adhart a' leasachadh cleachdadh dàta, a' comharrachadh feuman agus a' cruthachadh eadar-theachdan iomchaidh gus a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnadh. Tha co-ionnsachadh proifeiseanta thar-eilean a' dol air adhart gus sgilean a thogail ann an cleachdadh dàta agus mar a ghabhas am feum as fheàrr a dhèanamh de Mhaoineachadh Cothromas Sgoilearan.	• Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Beachdaichear air feumalachdan luchd-ionnsachaidh inbheach ann an coimhearsnachdan nan eilean nuair a bhios sinn a' leasachadh ar ro-innleachd ionnsachaidh inbheach airson na h-Alba.	• Chaidh aithisg an sgrùdaidh neo-eisimeilich air Ionnsachadh is Leasachadh Coimhearsnachd (CLD) fhoillseachadh san Iuchar 2024. Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le luchd-ionnsachaidh inbheach nar coimhearsnachdan eileanach airson a bhith a' comharrachadh mar as urrainn dhuinn bacaidhean air ionnsachadh a thoirt air falbh agus sinn a' beachdachadh air molaidhean an lèirmheis neo-eisimeilich air Ionnsachadh is Leasachadh Coimhearsnachd còmhla ri COSLA.	• San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 13 – Cur an Gnìomh agus Tomhas Plana Nàiseanta nan Eilean

Gus taic a chumail ri bhith a' cur Plana Nàiseanta nan Eilean an gnìomh gu h-èifeachdach

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Buidheann Lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean, Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
Sònraichear taisbeanairean airson gach Amas Ro-innleachdail ann an co-obrachadh le buidhnean Riaghaltas na h-Alba, ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan eileanach agus luchd-ùidh sòisio-eaconamach stèidhichte air na slatan-tomhais SMART agus a' togail air an Fhrèam Coileanaidh Nàiseanta agus na h-Amasan airson Leasachadh Seasmhach.	• Tha sinn air Deas-bhòrd Dàta Eileanan na h-Alba ùrachadh agus leanaidh sinn air adhart le seo gus dàta aig ìre eileanach a chruinneachadh a ghabhas a chleachdadh gus measaidhean buaidh fhiosrachadh agus gus sùil a chumail air adhartas le amasan ro-innleachdail Plana Nàiseanta nan Eilean. • Chaidh Suirbhidh Eileanan na h-Alba a dhèanamh ann an 2023 agus thèid aithisg fhoillseachadh as t-samhradh 2024.	• Leantainneach • San ùine ghoirid